(5146)

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 254 Воскресенье Декабриин 22 1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Һунгуулиин кампани хадаа арад ниитые эмхидхэхэ, нягтаар жагсааха ба манай орондо коммунизмын хүсэд илалтые түйлахын түлөө Ленин-Сталинай туг доро тэдэниие урагшань хүтэлхэ шадабариин талаар партийна организацинуудта, бүхы коммунистнууд, агитаторнууд ба пропагандистнуудта шэнэ шалгалта болохо байна.

Малшадай мүрысөөе үшөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе

Сэрэгэй һүүлдэхи шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэл—1946 он дүүрэжэ байна. Республикын эрхим колхозууд энэ жэлэйнгээ амжалтануудаар алдаршан омгорхохо эрхэтэй.

«Республикын эрхим малшан» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олохын түлөө хамшыгаа шамажа тэмсэһэн хэдэн олон малшад 1946 ондо эрхим амжалтануудые түйлаа. БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй дамжуулгын Улаан туг абаһан Баргажанай аймагта малажалаа нилээдгүй хүгжүүлһэн колхозууд олон. Тус аймагай Уланай сомоной Сталинай, Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ, Баянголой сомоной Энгельсын, Калининай нэрэмжэтэ ба бусад хэдэ-хэдэн колхозууд малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб түрэл бүриин малаар үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Зэдын аймагай «Социализм», «Галын Оси», Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Иволгын аймагай «Авангард» колхозууд баһал нилээдгүй һайн жэшээнүүдые харуулба. Энээнһээ урда тээ малажалаа гээгдэнги ябаһан хэдэ-хэдэн колхозууд 1946 он соо дутуунуудаа усадхажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсаа. Энээндэ Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз үльгэр жэшээ боложо үгэмөөр. Энэ колхоз 1946 он соо адуу малаа 269 толгойгоор нэмээжэ, гүрэнэй түсэбые түрэл бүриин малаар үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Түрүү колхозуудай түйлаһан эдэ амжалтанууд өөрөө ерээгүйнь мэдээжэ. Адуу малые олошоруулха ябадалай эгээл шухала нүхэсэлынь социалистическэ мүрысөөн болоно. Имагтал мүрысөөе зүбөөр эмхидхэһэнэй түрүүшүүлэй дуршэлые бүхы малшадай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар түрүү колхозууд малажалые хүгжүүлхэ, гүрэнэй түсэб сагсоонь дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Тиигэбэ-ябашье, республикын зарим аймагууд малажалые үсхэбүрилхэ эгээл шухала хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандаһан дээрэһээ гүрэнэй түсэбые дүүргэжэ шадаагүй байха юм. Хэжэнгын, Кабанскын, Закаменай, Байкало-Кударын, Мухаршэбэрэй, Түнхэнэй аймагууд илангаяа ехээр гээгдэжэ ябана. Эдэ аймагууд бүхы республикаяа гэдэргэнь татаа. Тэрэнһээ боложо республика дотор малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб нэгэшье түрэлэй малаар дүүргэгдэһэгүй байха юм.

Энэ юун дээрэһээ болооб? Малажалые хүгжүүлхэ бүхы арга-боломжонууд колхоз бүхэндэ бии байбашье һаань, адуу мал олошорхын орондо, зарим аймагуудаар яахадаа үсөөрнэб? Түбхын түрүүндэ олонхи аймагуудай партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй нэгэнтэ бэшэ эрилтэнүүдһээ шухала тобшолол хэнгүй, малажалые муугаар хүтэлбэрилһэн ябадалаа үргэлжэлүүлһээр. Малажалые хүгжүүлхэ эгээл шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болохо социалистическэ мүрысөөн ба ажалай нэмэлтэ түлөбэри тухай хуулиие хүсэд хэрэглээгүй байһан ябадал тон ехэ алдуу эндүү болоно. Социалистическэ мүрысөөнэй договорнууд еһын тэдыдэ баталагдаад лэ, тэрэнэй дүүргэлтын шалгалта сагсоогоо хэгдэдэггүй байха юм. Түрүү малшадай дуршэл муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ бодото анхарал ба оролдолго гаргагданагүй. Имагтал эдэ бүхы шалтагаанууд дээрэһээ гээгдэнги фермэ болон колхозууд олон байжа, бүхы республикаяа гэдэргэнь татана.

Иимэ байдалые саашадаа тэсэжэ огто болохогүй. Эдэ дутуунуудые дары усадхажа, малажалаа саашадань улам хүгжүүлэн, колхоз бүхэнэй һүрэгүүдые олошоруулжа, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тушаа эрид хэмжээнүүд абтаха зэргэтэй.

Шэнэ жэл газаа орожо ерээ. Энэ ерэхэ жэл бидэнэрһээ шэнэ ба үшөө шанга эрилтэнүүдые хэхэ байна. Гээгдэнги колхозууд болбол 1946 ондо малажалда харюусалгагүйгөөр хандажа, хохидолдо ороһон ябадалһаа һургаал абажа, ерэхэ жэлдэ бүхы дутуунуудаа усадхан, адуу малаа нилээдгүй олошоруулха зорилготой.

Мүнөө малай үбэлжэлгэ ябажа байна. Энэ хадаа малажалые саашадань хүгжүүлхэ ябадалые шиидхэхэ байһаниинь мэдээжэ. Тиимэдэ үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ тон шухала анхарал хандуулагдаха еһотой.

Адуу малай үбэлжэлгые сэхэ шиидхэжэ гараха малшадые халуун анхаралаар хүреэлхэ ябадал зайлашагүй шухала. Фермэ, гүүртэ, бригада бүхэнөөр политическо-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, социалистическэ мүрысөөе бүри эршэтэйгээр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. «Республикын эрхим малшан» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргын түлөө бүхы малшадай тэмсэлые дэлгэрүүлхэ еһотойбди. Мүнөө малшадай мүрысөөнэй дүнгүүдые колхоз бүхэнөөр гаргажа, «Республикын эрхим малшан» гэһэн нэрэзэргэ абаха хүнүүдые энэ гэһээр элирүүлхэ хэрэгтэй. Тэрээнтэй хамта, малшадай дунда социалистическэ мүрысөөнэй 1947 оной шэнэ договорнуудые баталха шухала.

Мүнөө манай республикын ажалшад РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэжэ байна. Колхозно малшад хадаа бүгэдэниитын һайндэр—ерэхэ оной февралиин 9-нэй үдэрые үндэр амжалтануудаар угтаха байһаниинь мэдээжэ. Нютагуудтахи партийна, советскэ органууд ба малажалай таһагууд хадаа колхознигуудай үйлэдбэриин ба политическэ энэ дэбжэлтые бодотоор толгойлон, адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ тэдэнэрые зүбөөр элсүүлхэ ябадал болоно.

Адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, 1947 ондо гүрэнэй түсэб гүйсэд дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангая!

ЭХЭ ОРОМНАЙ ҺУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЖЭ БАЙНА

**

Союзна ба автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл

ТБИЛИСИ. Грузиин гүрэнэй хэблэлэй һунгуулиин литературые грузинска, ород, армянска ба абхазска хэлэнүүд дээрэ ехэ тиражтайгаар хэблэн гаргажа байна. Грузинска ССР-эй, Абхазска ба Аджарска автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай тухай Дүримүүд хэблэгдэн гаргагдаа. 1937 оной декабриин 11-дэ ба 1946 оной февралиин 9-дэ һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэнүүд грузинска хэлэн дээрэ гаргагдаба. Һунгагшадай үмэнэ нүхэд Молотов ба Берия гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдтэй брошюранууд тэрэшэлэн гаргагдаба. Советскэ демократиин тухай нүхэр Александровай статья грузинска хэлэн дээрэ түсгаар брошюра болгогдожо хэблэлһээ гаргагдахань. «Һунгагшада һануулга» гэһэн сборник, СССР-эй гүрэнэй байгуулалта тухай брошюранууд ба бусад һунгуулиин литература хэблэгдэхээр бэлэдхэгдэжэ байна.

ЛЕНИНГРАД. Ленинградска текстильщигүүд шэнэ табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урда дүүргэжэ, РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаба. Тэдэнэр 7 миллион метр хлопчатобумажна бүд жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур үгэхэ гэһэн уялга абаба. Тэрэ уялгынгаа еһоор хэдэн зуун мянган метр бүд нэхэжэ гаргаад байна.

ЗАОКСКОЕ. (Тульска область) «Память Ленина» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд ерэхэ һунгалтануудта эдибхитэйгээр бэлэдхэнэ. Энэ артелиие СССР-эй Верховно Соведэй депутат В. П. Першикова гэгшэ хүтэлбэрилнэ. Үдэшэ болохоло агитаторнууд колхознигуудай гэртэ ошожо Сталинска Конституци тухай, һунгуулиин хуули тухай, шэнэ табанжэлэй түсэбые советскэ арадай яажа бэелүүлжэ байһан тухай хөөрэлдөөнүүдые хэнэд. Һунгалтануудта бэлэдхэл болбол ажалай эдибхиин дэбжэлтые татаба. Колхозчигууд хабарай таридада эбтэй эмхитэйгээр бэлэдхэжэ байна. Хүрэнгөө хүсэдөөр хаажа сэбэрлээ. Кузнец Степанов гэгшэ бүхы плугүүдые, культиваторнуудые ба бусад зэр зэмсэгые заһаа. Мориной тоног оегшо Д. Ветчинкин гэгшэ хомүүдүүдые заһажа дүүргэжэ байна. 500 гаран тэргэ үтэгжүүлгэ поли дээрэ гаргагдаа. Мүнөө жэл энэ артель мотоцикло, хүнгэн ба ашаанай автомашинануудые худалдажа абаба.

АНАДЫРЬ. Районно центрһээ «Теркипхат» гэжэ колхоз хүртэр нохойгоор ошохын тулада хэдэн хоног гээхэ хэрэгтэй болобошье, тэндэхиин арад зон орон соо ба хилын саада тээ боложо байгаа событинүүдые хэзээшье алдангүй мэдэжэ байдаг. Тэндэхи уншалгын байшанда һүни орой болтор галтай һаруул байдаг. Тэндэ чикчинүүд ерэхэ һунгалтанууд тухай элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүдые соносодог. Колхозно тосхонһоо холо газарта, хооһон тундрада хандагай үсхэгшэдэй һуури байрынь байдаг, ангуушад й бишихан һэрнүүд гунзэгы хүр саһаар хүрэлэгдэшөөд байдаг. Энэ нүүдэлшэдэй байһан газарта ба колхозно ангуушадта нохойнуудые хүллэн колхозһоо агитаторнууд гарана. Арһан гэр соогоо галаа тойрон һуугаад эдэ нүүдэлшэд агитаторнуудай хөөрэһэн юумые ехэ һонирхолтойгоор шагнадаг байна.

ИВАНОВО. Һунгуулиин участогуудта ба районно хүдөөгэй клубуудта 400 концертнүүдые табиха артистнуудай бригаданууд Ивановска областьда тогтоогдобо. Драмын музыкальна комедиин, эдир залуу харагшадай театрнуудай ба куклын театрын, филармониин ба циркын артистнууд, Кинешемска ба Шуйска городской театрнуудай эрхим артистнууд энэ бригадануудта хабаадалсана.

САМАРКАНД. Советскэ засагай түрүүшын жэлнүүдтэ хүдэлмэришэдэй делегациин составта оролсожо ошоод, Владимир Ильич Ленинтэй уулзаһан кадровэ хүдэлмэришэн нүхэр Жития гэгшын хөөрэлдөөнүүдые «Красный двигатель» заводой залуушуул ехэ һонирхолтойгоор шагнадаг. Тэрэ болбол гүрэнэй думада «һунгалтанууд» ямараар болодог байһан тухай, агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин тухай, Сталинска табанжэлнүүдэй турша соо манай орондо болоһон агууехэ хубилалтанууд тухай хөөрэдэг. Энэ городто 62 агитпунктнүүд хүдэлмэрилнэ. Агитаторнууд үдэшэ бүри хүдэлмэришэд ба албахаагшадай гэртэнь ошожо, тэдэнэрые һунгуулиин хуулитай ба Сталинска Конституцитай танилсуулдаг байна. (ТАСС).

**

Түрүү агитколлективүүд

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгалтануудые хэхэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри үдэр ерэхэ тудам Городской районой эмхи зургаануудай коллективүүдээр үргэдэжэ байна. Энэ гүрэн түрын удхашанартай хэрэгтэ тус районой эрэгтэй эмэгтэй ажалшад бүхы советскэ арадтаяа хамта эдибхитэйгээр хабаадалсаха нэгэн хүсэлэнтэй.

Партийна эхин организацинууд болбол Российска Федерациин ба социалистическэ Бурят-Монголой Верховно Соведүүдтэ һунгалтануудые хэхэ энэ түүхэтэ үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилготойгоор ажалшан арадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэжэ эхилээ.

Жэшээлхэдэ, «Скотимпортын» дэргэдэхи партийна эхин организациин агитаторнууд (секретаринь нүхэр Носырева, агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Евладов) өөрынгөө коллективэй членүүдэй дунда РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримүүд, Сталинска Конституци болон «Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революциин XXIX жэлэй ой тухай» нүхэр А. А. Ждановай хэлэһэн элидхэлээр агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр хэжэ байха юм.

Партийна организациин эрхим агитаторнууд нүхэд Богданов, Зарубин ба бусад 5—6 хөөрэлдөөнүүдые һунгагшадай дунда үнгэргөөд байна.

Мүн тэрэшэлэн БМАССР-эй финансын министерствын дэргэдэхи партийна эхин организациин агитаторнууд (парторгнь нүхэр А. И. Усачев ба агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Спицын) болбол һунгагшадай дунда һунгуулиин хуулиие ойлгуулха талаар хөөрэлдөөнүүдые һонирхолтойгоор хэнэ. Партийна эхин организациин агитаторнууд нүхэд Минеева, Зеленская, Попов, Дубинин болон бусад мүнөө 5—7 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие жэшээтэ һайнаар ябуулжа байһан эхин парторганизацинууд городской райондо олон бии.

Түрүү агитколлективүүдэй дүй дуршэлые бүхы агитколлективүүдэй шадабари болгохо хэрэгтэй.

Б. Ширеторов.

Һунгагшадай дунда

Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Сэлэнгэ) агитаторнууд һунгалтанууд тухай дууламсаараа колхознигуудай дунда ябуулха агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриин түсэб зохеоһон байха юм. Мүн партийна эхин организациин секретарь нүхэр Д. Б. Цыдыпов тэдэнэртэ тусхай заабари үгэжэ, хүн бүхэнэй хүдэлмэрилхэ участогые тодорхойлон үгэһэн байна.

Эдэ агитаторнууд эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай дунда һунгалтанууд тухай хэдэн олон асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые ехэ һонирхолтойгоор үнгэргэнэд. Нүхэд Д. Ш. Найданов, З. Г. Балданова Д. Ж. Шагдарова, Х. А. Нимбуева гэгшэд колхознигуудай дунда хүндэтэй агитаторнууд болоо.

Л. Ринчино

Хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ

Иволгын аймагта 260 агитатор һунгагшадай дунда гурбан үдэрэй турша соо 1200 хөөрэлдөөе үнгэргэһэн байна. Тус хөөрэлдөөнүүд һунгуулиин системэ ба Сталинска Конституцида зорюулагдаһан байха юм.

Декабриин 14-дэ ВКП(б)-гэй айком болбол партийна эхин организацинуудай ба агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй семинар-зүблөөе үнгэргөө.

Тус зүблөөн дээрэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Жалсабон һунгуулиин кампаниин үедэ агитационно-ниитын хүдэлмэриие ябуулха тухай дэлгэрэнгы элидхэл хэлэһэн байна.

А. Тарский.

Союзна ба Автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта профсоюзуудай хабаадалга тухай

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй Президиумэй тогтоол

Союзна ба автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэһэнэй һүүлээр оронойнгоо арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба улам саашань хүгжөөхэ сталинска табанжэлэй түсэбэй агууехэ зорилгонуудые гүйсэдхэхын түлөө хүдэлмэришэд, колхознигууд, албахаагшад, наукын ажал-ябуулагшад ба бүхы советскэ арадай амжалтатайгаар ажаллажа байһан оршон байдал соо үнгэрхэ байна.

Фабриканууд ба заводууд дээрэ, транспорт дээрэ, шахтнууд дээрэ, колхозуудта ба совхозуудта, болохоо байгаа һунгалтануудтай дашарамдуулан шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урда гүйсэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэдэжэ байна. Стахановецуудай зэргэнүүд олошорно. Арад олонниитын үйлэдбэриин ба политическэ эдибхи улам ехээр ургана.

Дэлхэй дээрэ эгээл демократическа Конституци мүн болохо Сталинска Конституциин туг доро советскэ арад һунгалтануудта ерэжэ, өөһэдынгөө эрхим хүбүүд ба басагалые союзна ба автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ эльгээхэнь.

Болохоо байгаа һунгалтанууд арадуудай хоорондохи эб найрамдалые ба морально-политическэ нэгэдэлые үшөө ехээр бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэн ангиин, тариашанай ба интеллигенциин үргэн ниитые алдарта большевистскэ партиие, арадуудай вождь нүхэр Сталиниие тойруулан улам нягтаар жагсааха байна.

ВЦСПС-эй Президиум союзна ба автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэхэдэ ба тэдэниие үнгэргэхэдэ эдибхитэйгээр хабаадалсахыень бүхы профсоюзна организацинуудта дурадхана.

Профсоюзна организацинууд болбол өөһэдынгөө эрхим түлөөлэгшэдые һунгуулиин комиссинуудта ба элигэмжэтэ нюурнууд болгон дэбжүүлхэ ёһотой; Ленин—Сталинай хэрэгтэ үнэн шударгуу хүнүүдые, манай социалистическэ Эхэ ороной дүлэтэ патриодуудые союзна ба автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ депутадуудай кандидадууд болгон дэбжүүлхэдэ эдибхитэйгээр хабаадалсаха еһотой.

Һунгуулиин участогууд дээрэ, предприятинууд ба эмхи-зургаануудта ажалшадай дунда ниитын хүдэлмэриие дэлгэрүүлхэ, энэ хүдэлмэриие үнгэргэхын тулада үлэмжэ һайн бэлэдхэлтэй, дүй дуршэлтэй профсоюзна эдибхитэниие табиха шухала байна. Профсоюзна бүхы клубууд, культурын ордонууд, библиотекэнүүд һунгуулиин кампанида эдибхитэйгээр хабаадалсаха еһотой.

Профсоюзна организацинууд болбол олонниитын-политическэ хүдэлмэриие ябуулха зуураа Сталинска Конституциин агууехэ принципүүдые, союзна ба автономно республиканuудай конституциие, социалистическэ байгуулалтын үлэмжэ һайн шанарые, дэлхэй дээрэ эгээл түрүү бодото арадай демократиин үлэмжэ һайн шанарые нэбтэрүүлэн ойлгуулжа, Советскэ Союзай гражданинуудай эрхэ ба уялга тухай хөөрэжэ үгэхэ еһотой,

Һунгагшадые, илангаяа һунгалтада анха түрүүшынхиеэ хабаадаха залуу һунгагшадые союзна ба автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин хуулитай, дайнай һүүлээр Советскэ Союзай ажалшадай үмэнэ табигдаһан зорилгонуудтай, эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан советскэ правительствын гадаадын политикатай танилсуулха шухала,

Дайнай һүүлээр манай орондо тохёолдоһон бэрхэшээлнүүд саг зуурын бэрхэшээлнүүд юм гэжэ ажалшадта ойлгуулаад, гэр байрануудай барилгада, арадай гэгээрэлдэ, элүүрые сахилгада, амаралтын гэрнүүд ба санаторинуудые барилгада, олон үхибүүдтэй эхэнүүдтэ туһалха хэрэгтэ гаргашалагдажа байгаа гаргашануудые ехэ болгожо, арадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай советскэ гүрэнэй тон ехэ анхаралаа табижа байһыень харуулха хэрэгтэй.

Саг зуурын шанартай манай бэрхэшээлнүүд ба капитализмын һалашагүй дутагдал болохо—кризисүүд хүдэлмэри-гүйдэлгэ, хүдэлмэришэн олонниитын үгырэлгэ дээрэһээ бии болодог бэрхэшээлнүүд хоёрой хоорондохи үндэһэн илгаануудые тэмдэглэхэ шухала.

Профсоюзна организацинууд агитационно ниитын хүдэлмэриин бүхы янзануудые хэрэглэхэ еһотой: һунгагшадай митингнүүд ба суглаануудые, элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд, лекцинүүд хэблэл, кино, радио, выставкэнүүд, плакадууд ба лозунгнуудые самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэриие хэрэглэхэ, депутадуудай кандидадуудтай һунгагшадые уулзуулха ябадалые эмхидхэхэ еһотой.

ВЦСПС-эй Президиум болбол суглаанууд дээрэ һунгагшадһаа ороһон дурадхалнууд, эрилтэнүүд ба гомодолнууд тушаа яагаалтай хэмжээнүүдые абахыень профсоюзна организацинуудта дурадхана.

Үйлэдбэриин түсэбүүдые гүйсэдхэхын ба үлүүлэн гүйсэдхэхын түлөө, продукциин шанарые һайжаруулхын ба ажалай бүтээсые улам саашань дээшэлүүлхын түлөө ажалшадай социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ дэбжэлтые толгойлон ударидаха гээшэ профсоюзна организацинуудай зорилгонь болоно.

Профсоюзай бүхы членүүд союзна ба автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудые үнгэргэхэдэ хуули еһо хүсэд мэдэхэ байһанаа, өөһэдынгөө патриотическа уялгануудые ойлгожо байһанаа баталжа, советскэ арадай эбдэршэгүй морально-политическэ нэгэдэлые, правительстводаа хизаарлашагүй этигэл найдалгатай, социалистическэ Эхэ орондоо үнэн сэхэ байһанаа, СССР-эй арадуудай вождь агууехэ Сталинда ехэ дуратай байһанаа харуулха гэжэ ВЦСПС-эй Президиум найдажа байһанаа мэдүүлнэ.

Эдэнэр электростанци баряа

Танхой станциин табан патриодуудай габьяа

Москва—Хабаровск телеграфно-телефонно магистралиин хүсэжүүлгын станциин хэлхеэ-холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй үсөөн тооной хүнүүдэй коллектив Танхой станци дээрэ хүдэлмэрилнэ. Энэ коллектив хадаа Эхэ орондоо гайхамшаг бэлэг үгөө. Хэлхеэ-холбооной табан хүдэлмэрилэгшэд—советскэ патриодууд Егоров, Трушкин, Шмелев, Ескин, Кравченко гэгшэд долоон һарын турша соо гүрэнэй нэгэшье мүнгэ гаргашалангүй, өөһэдынгөө хүсөөр хадаһаа бууһан Безголовка гэжэ горьхон дээрэ 15 киловатт хүсэтэй гидроэлектростанци бариба.

Энэ гидроэлектростанци болбол һаяхан хэлхеэ-холбооной Бурят-Монголой управленеэр ашаглалгада оруулагдаба. Тус гидроэлектростанци хадаа гүрэндэ 150 центнер түлишэ, 1500 пүүд нүүрһэ жэл бүхэндэ алмалта хэжэ, хүсэжүүлгын станциин хоер дизельнүүдые сүлөөлһэн байна.

Энэ хэрэгэй үүсхэлшэд 1000 гаран кубометр шорой малтажа, 40 кубометр битон, шулуу ябталаа, мүн гидроэлектростанциин барилгада хэрэглэгдэхэ 35 кубометр модо бэлэдхэжэ ашаглаһан байха юм.

Гидроэлектростанци хадаа һунгуулиин кампаниин үедэ таһалгаряагүй ба үндэр шанартай ажалаар хүсэжүүлгын станциин хүдэлмэриие хангаха байна.

Эдэ патриодуудай ажалынь СССР-эй хэлхеэ-холбооной министрээр һайшаагдан сэгнэгдээ. Тус хүсэжүүлгын станциин коллективэйхид 3 мянган түхэриг мүнгөөр ба костюмуудаар шагнагдаа. Тэрэшэлэн станциин начальник нүхэр Кравченко һарын салингаар шагнажа, тэрээндэ хэлхеэ-холбооной мастер гэһэн нэрэзэргэ олгобо.

Һунгалтануудай хүндэлэлдэ мүрысөөе шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлэе!

Хоёр жэлэйнгээ программа дүүргэбэ

Улан Удын түмэр замай узлай коллективэй члөнүүдэй дунда РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэдэжэ байна. Вагоно-зaһабарилгын электросварщигууд нүхэд Козлов ба Баранов гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабарине 250—300 процент хүртэр эрхим һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Токарь Рябцев, түмэршэ дархан Жуков, модошо дархан Афонский гэгшэд хоёр жэлэйнгээ программые дүүргэхэ болоод байна. Тэрэшэлэн вагонуудта ашаа тээгшэд засханшье хожомдоногүй. Ашаа тээгшэд нүхэд Субачев, Шадрин, Кониболотский гэгшэд хоёр—гурбан нормо дүүргэнэ.

М. Толкач,—
парткомой секретарине орлогшо.

Машинист Станькогой уялга

Энэ оной арбан һарын хүдэлмэриин дүнгөөр, Улан-Удын депогой машинист Стеган Ильич Станько гэгшэ Зүүн-Сибириин түмэрзамай начальнигай приказаар «Сталинска уряалай ударник» гэһэн значегоор шагнагдаба. Нүхэр Станько болбол шэнэ сериин паровоздо хүдэлмэрилхэ зуураа, паровозоо тон һайнаар харууһалжа ябуулһан байна. Подъемочно заһабарилгын хоорондо 60 мянган километртэ ябаха нормотой байгаад, 80 мянган километргэ ябажа, нормоһоо гадуур 20 мянган километр ябаба.

Тиигээд нүхэр Станько хадаа подъемочно заһабари хэрэглэнгүйгөөр паровозой ябалгые 150 мянган километр хүргэхэ гэһэн уялга абаһан байна.

Баунтын ангуушад

Баунтын аймагай «III пятилетка» гэжэ колхозой ангуушад Бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсожо, ангай арһа олзоборилхо жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм.
гэһэн шэнэ уялга абаа.

Ангуушад Козулин, Кукобако, Евгенин гэгшэд элбэг ехэ ангай арһа олзоборилжо, эрхим ангуушад.
Тиин, эндэхи ангуушад 60350 түхэригэй хэрмэ булга, шэлүүһэ гүрөөһэнэй үнэтэ арһа олзоборилжо, жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэээд, энэ үбэлэй сезон соо үшөө 40 мянган түхэригэй арһа тушааха гэжэ колхоз соогоо тоологдодог юм.

А. Тарский.

Завод соогоо магтаалтай

Верховно Советүүдтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрые ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө Үрэнэй заводой хүдэлмэришэд оролдон ажаллажа байна. Социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон 322 мэргэжэлтэд жэлэйнгээ даалгабарине үлүүлэн дүүргэбэ.

Эльһэ һагшагша нүхэр Цыбикжапов болбол ажал дээрээ үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, дүрбэн жэл соо хэхэ хүдэлмэреэ мүнөө дүүргэв. Залуу хүдэлмэришэдэй дунда мүрысөөнэй долгин үргэнөөр хүдэлөө Николай Лиманов оройдоо хоердохи һараяа станок дээрэ бэеэ даажа хүдэлмэрилнэ. Тиибэшье, һүүлшын хоёр неделиин соо тэрэнэй үдэр бүхэнэй ажалайнь бүтээсэ 246 процентдэ хүрөө.

Мүн залуу хүдэлмэришэн Любовь Астикова гэгшэ хоёр хүнэй орондо хүдэлмэрилжэ завод соогоо магтаалтай болоо.

В. Лавренец.

Энэ бригада эрхимлэжэ ябана

Шулуутайн лесопромхоз дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан Сагаан Шулуутайн сомоной (Мухаршэбэр) Сталинай нэрэмжэтэ колхозой модошод РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулжа энэ жэлэй модобэлэдхэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэээд, түсэбһөө гадуур 1000 кубометр модо бэлэдхэхэ уялга абаба.

Нүхэр Гармаев бригадиртай энэ колхозой бригадын члөнүүд үнгэрһэн һарануудта модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ талаар муу бэшэ амжалтануудые туйлаһан байна.

Мүнөө эдэнэр декабриин 12-ой мэдээгээр абаһан уялгаяа 95 процент шахуу дүүргэнхэй.

К. Скворцов.

Үндэр бүтээсэнүүдые туйлана

Ээриин мехлесопунктын модошодой участогуудаар дэлгэрһэн мүрысөөнэй аша үрөөр мехлесопунктын шофер нүхэр Г. Самойлов байгша оной турша соо 4200 кубометр модо зөөхэ даалгабаригай байһан аад 7513 кубометр зөөжэ, жэлэйнгээ түсэбые 178 процент гүйсэдхөө.

Нүхэр Самойловтой мүрысэһэн шофер нүхэр Д. Неупокоев жэлэй түсэбые үни дүүргээд, даалгабариһаа гадуур 2985 кубометр модо зөөгөө.

Хандагайнхидай уряалда харюу болгожо социалистическэ уялгануудые абаһан модо отологшод нүхэд Григорьев, Баталов гэгшэд энэ жэл соо гурба—гурбан зуун кубометр модо отолхо нормоео холо үлүүлэн дүүргээд, жэлэй эсэс хүртэр үшөө хэдэн арбаад кубометр модо отолхо хүсэлэнтэй. Мүн модо шэрэгшэд Дурбаев, Сабитов гэгшэд өөһэдынгөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ.

И. Очиров.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: стахановка М. АДУШКИНА.
И. Красавцевай фото.

Шулуу нүүрһэ малталгые саашадань ехэдхэхэ

Шэнэ Сталинска табанжэлэй зорилгонуудые бэелүүлгэдэ, арадай ажахыда эгээл шухала удхашанартай шулуу нүүрһэ малтан абалгы бүхы хэмжээгээрнь ехэдхэхын түлөө тэмсэһэн Галуута-Нуурай шахтернууд Бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсохо доо жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Тэдэнэр ноябриин 30-да жэлэй түсэбые дүүргэжэ, шулуу нүүрһэнэй үнэ сэнгые 2,7 процентээр доошолуулһан байна. Тэдэнэр 1946 оной туршада хэдэ хэдэн шахтануудые ашаглалгада оруулжа, шулуу нүүрһэ малталгын хэмжээе үнгэрһэн жэлтэй сасуулбал 61,7 процентээр дээшэлүүлээ.

Рудоуправлениин шахтануудай коллективүүдэй дунда № 5 шахтын коллектив (начальнигынь нүхэр Т. Ф. Рыбак) жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 11-дэ үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ шахтын эрхим участок (начальнигынь нүхэр Кузнецов) үшөө октябриин нэгэндэ жэлэйнгээ даалгабарие үлүүлэн дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн юм.

Рудоуправлениин коллективүүдэй туйлаһан энэ амжалтанууд хадаа эндэхи бүхы шулуу нүүрһэшэд ба дүй дүршэлтэд эрдэмтэдэй өөһэдынгөө хүсэ шадал ба дура зоригые шэнэ сталинска табанжэлэй түсэб гүйсэдхэлгэдэ зорюулан ажаллаһан дээрэһээ туйлагдаа. Мүнөө 80 гаран шахтернууд жэлэй даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргээд байна. Мүн тэрэшэлэн рудоуправлениин хүтэлбэрилэгшэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болбол шулуу нүүрһэ үрэмдэлгын ашаглалгын, шэрэлгын ажалнуудые механизировалха электричествын хүсые ехээр хэрэглэхэ ябадалнуудые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаа.

Галуута-Нуурай рудоуправлениин коллективүүд энэ жэл соо үнгэрһэн жэлэйхиһээ яһала һайнаар хүдэлмэрилөө гэбэшье, эдэнэрэй хүдэлмэридэ ехэнүүд дутуу дунда зүйлнүүд бии.

Нэн түрүүндэ бүхы шахтернуудай ажалай бүтээсые хаража үзэе. Шахтер бүхэн дундаа жэлээгээр ажалай даалгабарие 89,2 процент гүйсэдхөө. Тиихэтэй хамта, шахтанууд дээрэ хүдэлмэрилһэн бүхы хүдэлмэришэдэй 54,7 процентнь 10 һарын турша соо үдэр бүриингөө даалгабарие дүүргээгүй байха юм. Жэлэй түсэб дүүргээ гэжэ магтагдаһан № 5 шахтын нэгэ халаанай хүдэлмэрие шалгажа үзэхэдэ, энэ халаан хадаа нэгэ үдэр соо даалгабаряа 50 процентшье дүүргээгүй байшоо. Теэд юундэ даалгабаряа дүүргээгүйбтэ гэжэ тэрээнэй начальнигһаа асуухада, «малтагдаһан шулуу нүүрһые шэрэжэ үрьдөөгүйһөө болоо» гэбэ. Үнэн байдал дээрээ тиимэ бэшэ, харин ажалай эмхидхэлые буруугаар табиһан ба вагонеткануудые олоор хэрэглэжэ шадаагүй байһан халаанай начальнигай гэмээр энэ үдэрэй даалгабари дүүргэгдээгүй байба.

Ерэхэ үдэрэй ажалла һайнаар бэлэдхэгдэһэн № 14 лавые нэгэ халаанһаа тушаан абаһан нүгөө халаанай шахтернууд нэгэ үдэр соо даалгабаряа оройдоо 5 процент гүйсэдхэһэн байба. Юундэ энэ халаан даалгабаряа дүүргээгүйб гэхэдэ, шулуу нүүрһэ шэрэхэ мориин 4 часаар хожомдожо ажалдаа гараһан байха юм.

Рудоуправлениин хүтэлбэрилэгшэд болбол лавануудай, участогуудай ба шахтануудай элдэб жэжэ ажалай эмхидхэлэй дутуу дунда дээрэһээ тэдэнэрэй гол ажалай һаатажа байһые хаража байгаад, ямаршье шухала хэмжээ абажа усадханагүй. Тиихэтэй хамта, һүүлэй үедэ зарим лаванууд тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ № 20 лава болбол № 14 лаватай адлихан байдалда байһан аад, һайнаар хүдэлмэрилжэ эхилһэн байха юм.

Теэд, управлениин хүтэлбэрилэгшэд № 14 лавын хүдэлмэриин эмхидхэлые һайжаруулан, тэрэнииe түрүү ябаһан лавануудай зэргэдэ гаргаха хэмжээ абахынгаа орондо, харин № 20 лавын гурбан халаан соо хүдэлмэрилдэг байгаа һаань хоёр халаанда хүдэлмэрилүүлжэ, № 14 лавада хүдэлмэриин хүсые нэмэн үгэжэ хүсэлдүүлхэ «арга» олгоо. Энэ «эмхидхэл» хадаа һайн ябаһан лавын хүдэлмэрие задагайруулжа хойшо татаһан ба муушье ябаһан лавын хүдэлмэрие урагшань татажа шадаагүй. Тиимэ һээ эдэ лаванууд шулуу нүүрһэ малтан абалгые ехээр багадхаа.

Мүн тиихэтэй хамта, рудоуправлениин инженернүүд ба мастернуудай үйлэдбэриин түхеэрэлтэ, заһабарилгые муугаар шалгадаг, мүн техническэ харууһые хайша хэрэгээр табиһан дээрэһээ ехэнүүд һаад тохеолдоно. Жэшээлхэдэ, № 20 лавын электропровод муугаар залгагдаһан дээрэһээ тэрэнь таһаржа, электромоторой шестерня эбдэршэһэн байба. Мүн иимэнүүд байдал № 9 лава дээрэшье олон дахин тохеолдоһон байгаа.

Дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, рудоуправлениин шахтануудай дунда үйлэдбэриин ба ажалай жаяг заршам, эмхидхэл ба бүридхэл, хиналта болон шалгалта муугаар табигдаһыень харуулна.

Эгээл эдэ дутуу дунда зүйлнүүд дээрэһээ шахтанууд болбол нэгэ жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилдэггүй байха юм. Үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ, шулуу нүүрһэ малтан абалгые ехэдхэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэдэй ажалай ба техническэ дүй дүршэлые дээшэлүүлхэ ябадал тон ехэ удхашанартай. Тэрэнһээ гадна, эндэхи шахтануудай бүхы хүдэлмэришэдэй олонхинь залуу шахтернууд болоно. Гэбэшье, рудоуправлениин коллективүүд дээрэ стахановска ба техническэ һуралсал энэ жэл соо даншье муугаар эмхидхэгдэһэн байна. Хүдэлмэришэд ба шахтернуудые һуралсалда хабаадуулха түсэб оройдоо 20 процент гүйсэдхэгдөө.

Хүндэ хүдэлмэрие механизировалха, үйлэдбэри дээрэ шэнэ һайн үүсхэлнүүдые гаргаха уралан нарижуулгын дурадхалнууд ба изобретательнуудай хүдэлмэринүүдтэ анхарал хандуулагданагүй. 1946 он соо нэгэшье уралан нарижуулгын изобретениин зүйлнүүдые үйлэдбэридэ шэнээр ашаглаагүй.

Рудоуправлениин хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна, профсоюзна организацинууд шахтануудта байгаа дутуу дундануудые усадхажа шадаагүйһөө гадна, мүн хүдэлмэришэдэй, шахтернуудай дунда байра байдалай хангалтын, гэгээрэл-болбосоролой, культурна ба агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэринүүдые муугаар табиһан байна. Шахтернуудай хамтын байранууд хүйтэн, нюур гараа угааха газарыншье муугаар түхеэрэгдэһэн, мүн шахтернуудай дунда хөөрэлдөөнүүдые ба лекцинүүдые оройдоошье үнгэргэгдэдэггүй, газетэнүүдые уншалгашье эмхидхэгдэнэгүй.

Партийна ба профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд социалистическэ мүрысөөн тухай ходоодоо хөөрэлдэдэг байбашье, тэрээнэй дүнгые гаргажа, түрүүшүүлые «Хүндэлэлэй Доскада» харуулха, тэдэнэрэй дүй дүршэлые бүгэдэниитын шадабари болгохо тушаа анхаралаа багаар табина. Энэ хадаа эсэстээ социалистическэ мүрысөөе «юрын» хэрэг болгожорхиһон байха юм.

Иимэ дээрэһээ Галуута-Нуурай рудоуправлениин хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба профсоюзна организацинууд болбол дээрэ хэлэгдэһэн дутуу дунда зүйлнүүдые дары усадхажа, шэнэ сталинска табанжэлэй хоердохи жэлдэ Эхэ ороондоо элбэг ехэ шулуу нүүрһэ үгэхын түлөө тэмсэхэ уялгатай.

Л. ШАХОВ.

Эхэ оронойнгоо хүгжэлтэдэ наукын үүргэ

СССР-эй Верховно Советэй нэгэдэхи сесси дээрэ баталан абтаһан 1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуули болбол дайн сэрэгһээ хохидоһон газар нютагуудай ажахые һэргээн бодхоожо, манай ажаүйлэдбэри ба хүдөө ажалые сэрэгэй урда тээхи хэмжээдэнь хүргэхэһөө гадна, нилээд үлүү гаргаха гэһэн зорилго табиба.

Шэнэ табанжэл соо манай советскэ наукын үүргэнь хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ болоно. Советскэ эрдэмтэ бүхэн научно-шэнжэлэлгын институт ба лаборатори бүхэн сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбые болото дээрэнь бэелүүлхын түлөө бии бүхы хүсэеэ зангидан гаргажа, эдибхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой.

Советскэ эрдэмтэдэй хэжэ байһан научна ажал-ябуулгань Ленин—Сталинай агууехэ идейнүүдээр зоригжуулагдана. Ленинизм болбол бүхы советскэ наукын хүтэлбэрилхы үндэһэ һууринь мүн. Ленинизм болбол оронoй ба бүхы дэлхэйн культурын эрхим дээжэ мүнөө сагай гениальна наука мүн.

Хүн түрэлтэнэй эгээн оюун бэлигтэ гүн ухаатан болбол баяшуул ба үгытэй ядуунар гэжэ улад зоние илгахагүй болон нэгэ хүнэй нүгөөдэ хүнүүдээ мүлжэхэ ябадал байхагүй тиимэ гүрэн-түрын байгуулалтые зохеон байгуулха гэжэ хододоо оролдодог байгаа һэн.

Тиин Маркс ба Энгельс болбол ниитын бүлгэмые шэнэдхэн байгуулха научна теорие анха түрүүшынхеэ зохеожо, капитализмын үмхирэн хосорхонь зайлашагүй байһаниие гэршэлэн харуулһан, социализмые байгуулхын түлөө хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлэй гол замыень заажа үгэһэн байха юм.

Бүхы дэлхэй дээрэ В. И. Ленинэй түүхэтэ аша габьяа гаргаһан ушарынь юу байнаб гэхэдэ: Ленин болбол капитализмын хүгжэлтын шэнэ үе болохо империализмын үедэ тааруулан хүдэлмэришэн ангиин революционно тэмсэлэй научна теорие улам саашань зохеон дэлгэрүүлһэн манай орондо социализм байгуулха арга боломжые теоретическээр баталһан, харуулһан ба капиталистическэ хүреэлэлгын услов до хэглэхэ энэ байгуулалтын гол замыень зааһан байгаа.

Ленинэй нүгшэһэнэй һүүлээр, тэрэнэй агууехэ хэрэг ба һургаалые сэсэн мэргэнээр үргэлжэлүүлэгшэнь нүхэр Сталин болоно. Нүхэр Сталин болбол социалистическэ индустриализациин ба хүдөө ажалые социалистическээр шэнэдхэн байгуулха программые альбүхы талаарынь үндэһэлжэ зохеоһон, манай орондо социализмын байгуулалтые болото дээрэ бэелүүлһэн байна. СССР-тэ социализм байгуулһан агууехэ дүй дүршэлые хамтадхаад байхадаа, нүхэр Сталин болбол шэнэ түүхэтэ условидо социалистическэ гүрэнэй уламаар бүхэжэжэ байһаниие харуулба.

Нүхэр Сталин болбол манай үеын агууехэ документнүүдэй нэгэн болохо—социалистическэ общестын Конституцие, дэлхэй дээрэ эгээн демократическа Конституцие зохеоһон байна.

Нүхэр Сталин болбол тон шэнэ түрүү зэргын гайхамшагта сэрэгэй стратеги ба тактикые зохеон байгуулжа тэрэнь гитлеровскэ Германиие үй бута сохиходомнай бидэндэ туһалба.

Ленинтэй хамта, нүхэр Сталин болбол бүхы үндэһэ яһатанай тэгшэ эрхэтэй байха гайхамшагта идеологиие, арадуудай хани барисаа ба эб найрамдалай идеологиие зохеоһон байгаа.

Нүхэр Сталин болбол фашизмда эсэргүүсэн славянска арадуудай нэгэдэн хамтаржа, сүлөөлэлтын тэмсэл хэхэ ябадалые идейгээр зоригжуулагша, тэрэниие үүсхэгшэ ба эмхидхэгшэ мүн.

Ленин—Сталинай идейнүүд хадаа манай наукые үргүүлэн мандуулһан, өөһэдынгөө хүсэ шададда этигэхэ, коммунизмын мандаха байһанда этигэхээр эрдэм наукын хүдэлмэрилэгшэдые зоригжуулһан байна.

Манай оронoй индустриализациин ба хүдөө ажалай коллективизациин үедэ, сталинска табанжэлнүүдэй үедэ эрдэм наукын хүдэлмэрилэгшэд болбол социалистическэ общестын байгуулхаар угаа ехэ юумэ бүтээһэн байна. Советскэ эрдэмтэнэй хэһэн ажалынь тэдэнэй үүсхэн байгуулха һанал болол, тэдэнэй техническэ эрдэм һургаалынь бүхыдөө Волховстройн ба Днепрогэсэй барилгада, Сталинградска, Харьковска ба Челябинска тракторна заводуудые болон автомобильна заводуудые байгуулгада, металлурги ба шулуун нүүрһэнэй ажаүйлэдбэриие хүгжөөхэ ба хүдөө ажалые дэбжүүлхэ хэрэгтэ бүримүһэн зорюулагдаһан байгаа.

Наукын жэнрын ажалшадһаа эхилээд дэлхэй дээрэ алдаршаһан эрдэмтэн хүртэр бүхы советскэ эрдэмтэд болбол городууд, түмэр харгынууд ба культурно-болбосоролой эмхизургаануудай байгуулалтада нилээд ехээр туһалба. Тэдэнэй хэһэн ажал болбол технико-экономическа талаар өөрдэнги байһан манай оронниие эгээл түрүү зэргын индустри, хүдөө ажал, наука, искусство ба литература байгуулһан орон болгохо ябадалые түргэдхэһэн байнабшуу.

Гитлеровскэ Германида эсэргүү дайн сэрэг эхилжэ, советскэ орондо айхабтар ехэ аюул тохеолдоод байхадань, манай эрдэмтэн бүгэдөөрөө социалистическэ Эсэгэ оронoо хамгаалха ба дайсаниие дараха июун һайхан зорилгодо бии бүхы эрдэм мэргэжэл ба хүсэ шадалаа зорюулһан байгаа. Советскэ эрдэмтэн болбол энэ харюусалгата үедэ оронойнгоо шиидхэжэ байһан түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ элибхитэйгээр хабаадалсаба. Советскэ Армиин, Уһан-Сэрэгэй Флодой боецууд ба командирнууд болбол гайхамшаг хүсэтэ сэрэгэй техническэ зэбсэгжүүлгээр хангаһанайнь түлөө ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэд ба советскэ наукын ажал-ябуулгашадта баясхалан хүргэһэн байха юм.

Эрдэм наукын ажал-ябуулгашадта эгээн дээдэ сэгнэлтые нүхэр Сталин үгэһэн байна гэбэл:

«Манай интеллигенци халаа техникэ ба культурын талаар шэнэ юумэ зохеохо замаар зоримгойгоор ябана, мүнөө сагай наукые улам саашань амжалтатайгаар хүгжөөнэ, тэрэнэй туйлалтануудые Улаан Армида хэрэгтэй буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгада үүсхэн байгуулжа хэрэглэнэ. Советскэ интеллигенци үшөө еһо ойлгожо ажал хэжэ байхалаа, дайсаниие үй бута сохихо хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ туһа нэмэри хүргэбэ».

Советскэ наукын олон мянган түлөөлэгшэд болбол наука, техникэ болон искусствын фронт дээрэ амжалтатайгаар ажаллаһанайнгаа түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиумээр орденууд ба медальнуудаар шагнагданхай.

Советскэ Союзай ажабайдалда эрдэм наукын үүргын улам ехэ болохо байһаниинь мэргэжэлтэнэй шэнэ кадрнуудые тон олоор ба һайнаар һурган бэлдэжэ байһан ябадал дээрэһээ элеэр харагдана. СССР дотор вуз-нүүдтэ һуража байһан хүнүүдэй тоонь Баруун Европын бүхы 18 гүрэнүүдэй дээдэ һургуулинуудта һуража байһан хүнүүдэй тооһоо үлүү олон байна.

Энэ оной февралиин 9-дэ һунгагшадай үмэнэ хэлэһэн үгэ соогоо нүхэр Сталин болбол хилын саанахи наукын туйлалтануудые хүсэхэһөө байтагай, харин ойрын сагта ахижа гарахын тулада элдэб научно-шэнжэлэлгын институдуудые үргэнөөр байгуулха, манай эрдэмтэндэ хүсэд һайн туһаламжа үзүүлхэ гэһэн зорилгые энэ табанжэлэй гол шухал зорилгонуудай нэгэн болгожо табиһан байгаа.

Дэлхэйн хоердохи дайн болбол эрдэм наукын удхашанар ба тэрэнэй үзэгдөөгүй ехэ арга-боломжонуудые эли тодоор харуулба. Эрдэм наукын талаар мүнөө боложо байһан хэдэ-хэдэн шэнэ событинууд хадаа энээнһээ хойшо научно-техническэ хүгжэлтын шэнэ үеын эхилээд байһаниие харуулна. Мүнөө үедэ атомна энерги гэдэг тон шэнэ юумэ олдоод байна. Тэрэ атомна энергиие шэнжэлжэ үзэхэ ябадал хадаа бусад олон шэнэ техническэ процесстэй холбогдонхой.

Мүн хүдөө ажалай наукын үмэнэ угаа ехэ проблемэнүүд табигдаад байна. Жэшээнь, таряан ажалай тухай хэлэхэ болоо һаа, гандадаг ба богонихон саг соо дулаан байдаг газар нютагуудта ган гасуур ба хүйтэнһөө айхагүй ороолһото культурануудай шэнэ сортнуудые таридаг болохо юм. Энэ проблемые шиидхэээд байхадаа, ган гасуур ба эртын хүйтэнһөө угаа ехэ гарзада ородог манай Бурят-Монголой таряан ажалда айхабтар туһатай болохонь мэдээжэ. Баһа, нэгэ таригдаһан газарһаа хэдэн жэл удаагаар ургаса үгэдэг олон жэлэй ороолһото культурануудай, жэшээнь шэниисын сортые бии болгохо гэһэн проблемэ табигданхай. Олон түл ба ашаг шэмэ ехээр үгэдэг адуу мал үсхэбэрилдэг болохо гэһэн зорилго тэрэшэлэн табигдана.

Эдэ бүхы проблемэнүүдые шиидхэхын түлөө мүнөө үедэ манай оронoй эрдэмтэн, хүдөө ажалай научно-шэнжэлэлгын институдууд, хэдэн зуугаад туршалгын станцинууд ба лабораторинууд ажаллажа байна. Гээшэ, Тэрэниие болото дээрэ бэелүүлээд байхада, манай хүдөө ажал үзэгдөөгүй ехээр дэбжэжэ, эдеэ хоолой зүйлнүүд ба ажаүйлэдбэридэ хэрэгтэй түүхэй эд элбэг дэлбэг болохонь лабтай.

Шэнэ табанжэлэй түсэб болбол манай эрдэмтэнэй үмэнэ айхабтар ехэ эрилтэнүүдые табина. Советскэ наука болбол энэ түсэб дотор хүндэтэ һуури эзэлнэ. Эгээ энэ советскэ эрдэм наука болбол СССР-эй арадай ажахын хамаг бүхы һалбаринуудта техническэ дэбжэлтые толгойлхо ёһотой.

Советскэ наука болбол манай Эхэ оронoй социалистическэ шэнэдхэн байгуулгын хэрэгтэ горьтой ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Мүн советскэ наука болбол болбосоронгы хүн түрэлтэнэй зэбүүн муухай дайсан болохо фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ түрүүшын зэргэдэ жагсаһан байгаа. Тиин, мүнөө шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ советскэ эрдэмтэн арад зоноймгоо үмэнэ өөһэдынгөө үүргэ уялгые нэрэтэй-түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһандань һэжэг һанагданагүй.

М. ГЕРШЕВИЧ.

Адуу моридые hүргэтэ табижа олоор үсхэбэрилээ!

Байгалай үмэнэдэхи адуу моридой хүл бии түрүүнийнь эхэ бүхэ, асаха зүдэрхэ гэжэ угы дээрэhээ таани-аянгүй суутай болоhон аан та юм. Иимэ шанартай адуу морид манай арадай ажахын ба Советскэ армида тон ехэ ашатуhатай байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай үедэ адуу моридой толгой олоор хорогдон байжа юм. Мүнөө үеын манай зорилго хада колхозой адуу моридой тоо толгойе сэргээн урда таахи хэмжээндэ хүргэхэ ба тэрэнhээ үлүү гаргаха ябадал болоно. Тиихэдээ нютагай байдалда таарамжа сулхэ ба худэлмэришэ моридые үсхэбэрилхэ тушаа шухала анхаралаа табиха хэрэгтэй. Энэ зорилгые хэрэгтэ бэелүүлхэ арга боломжонууд республикын аймаг, колхоз моринной-товарна фермэ бүхэндэ бии.

Эхэ ба залуу адууе бүхэли жэл соо hүргэтэ табижа харууhалха гэшэ адуу моридые үсхэбэрилхэ эгээл зүб арга нүхэсэл мүн байhыень Баргажанай аймагай түрүү адуушадай дүршэл дээрэhээ элирнэ. Тус аймагай Улаанай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, Баян голой сомоной Карл Марксын ба Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта эхэ адуунай hүрэг эмхидхэгдэhэн байна. Энэ колхозуудай hүрэг соо Советскэ Армида хэрэглэгдэхэ томо ба жэжэ адуун олон байха юм. Энэ hүрэг үсхэбэрилхэдээ нютагай байдалда таарамжатай сулхэ ба худэлмэришэ моридой үүлтэрые hайжаруулха хэмжээнүүдые хараална.

Эдэ колхозуудай дүршэлтэй танилсахын түлөө Сталинай нэрэмжэтэ колхозой худэлмэриие хараад үзэе. Энэ колхоз худэлмэриин моридhоо бэшэ бүхы адууга түхэреэн жэл соо hүргэтэ ябуулжа харууhалдаг байна. 1946 ондо колхозой адуушад нүхэр Шараев ба Цындескин гэгшэд 90 гүү туруулжэ, 70 унага абаад, бүгэдэнь элүүр энх эр тэнхээтэй байха юм. Бэлшээриие шадабаритайгаар хэрэглэжэ, hайнаар харууhалhан дээрэhээнь, hүргэтэ ябаhан гүүд ба унагатынь бүлгэдээ тобир турган, дундаhаа дээшэ шадалтай байдаг юм. Зун ба намарай үедэ унагатынь hайнаар бэеэжэжэ, эхэнүүдтээ тухай болоhон байдаг.

Адуу моридые түхэреэн жэл соо бэлшээжэ харууhалха баялиг дүршэлтэй болоhон колхозой эрхим адуушан нүхэр Цындескин иигэжэ хөөрэнэ:

—Үбэлэй үдэр ехэ богонихон байдагынь мэдээжэ. Тиимэдэ адуун hүргэеэ hайса эдеэлүүлхын тулада үүрэй сайхаhаа 3 час урда тээ бэлшээридэ гаргадаг байнабди. hүниин адуулганда нара орохын хойно гаргажа 3—4 час соо бэлшээгээд, байратань оруулдагбди. Иимээр харууhалхада адуун hүрэг шадал шэнээгээ алдадаггүй.

Адуун hүргэтэ хабар, намарай хойтон саhан, hалхин шуурган ехэ муу байдаг гээшэ. Энэ аюулhаа hэргылхын түлөө саhатай, бордоhотой, hалхитай үдэрнүүдтэ адуун hүргэеэ нам дулаан газарта баалжа үбhэ эдюулдэг байнабди.

Адуун hүргэые үбэлэй дулаан үдэртэ хониин бэлшээридэ, хүйтэн hалхитай байхадань жалга, шугы мэтэ нам газарта адуулха шухала. Саhагүй намар адууе үдэртэ хоёр дахин уhалха хэрэгтэй. Саг соонь hаалhан адуун хуурай хадхалга hайнаар элидэг байhаар юм. Адуун hүргэые бэлшээхэдэ харууhалгагүй орхихо огто болохогүй. Эзэгүй бэлшээжэ ябаhан адууе ганса hүнь бэшэ, харин сэгээн үдэр дундаа шэно баридаг байха юм.

Хабаргаа бидэнэр ехэхэн худэлмэри хэлэг байнабди. Энэ үедэ гүүдые 15—17 толгой тоотойгоор хамталха хэрэгтэй. Тиихэдээ азарга нэгэн байhан болон бэшэшье тэмдэгүүдээрээ адли гүүдые хамталха шухала.

Оронно орохо гүүдтэ шанарай азарга, мүн бэеэрээшье хүсэл байн, гоё түхэлэй азарганудые табидаг байнабди. Манай фермэдэ донской үүлтэрэй хоёр азарга бии юм. Жэшээлхэдэ, „Жемчужный“ гэжэ нэрэтэй азаргымнай үндэрынь 152 сантиметр, сээжынь бүдүүн 176 сантиметр болоод байна. Энэ азаргаhаа 1947 ондо 13 унага абаха түсэбтэйбди. Мүн „Таймыр“ гэжэ азарга энээнhээ нэгэшье дутахагүй юм.

Гүүдые хамталхын урда тээ унагадые эхэнүүдhээнь hалгаажа, 1,5—2 hара соо амяарайнь адуулдаг байнабди. Энэ саг соо унагад най амнараа ябажа hураад, эхэеэ дахахаяа болидог байха юм.

1947 ондо Байгалай үмэнэдэхи hайжаруулhан үүлтэрэй адуунhаа хоёрдохи hүрэг эмхидхэхэ hанаатайбди.

Байгалай үмэнэдэхи адуу моридой үүлтэрые hайжаруулжа шадаад байбал, тэрэнэй ашаг туhань угаа ехэ байха юм. Тиимэhээ эдэ түрүү колхозуудай моринной-товарна фермэнүүд республикын колхозуудые үүлтэр hайнтай адуу моридоор хангаха болоно.

hүргэтэ ябаhан адуунай унагань хаяха, мүн дутуу түрэхэ ябадал сөөр байдаг.

Гүүдээ hүргэтэ ниилүүлэн харууhалха ябадал аймагай колхозуудаар дэлгэржэ байнхай. „Красный Октябрь“ колхоз 12 гүүдые таhалжа hүргэтэ табяа. Мүн Баргажанай сельсоведэй Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд гүүдээ hүрэг болгон адуунда табижа байна. Тиихэдэнь, Телятниково-Уринскэ сельсоведэй Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз түрэхэ гүүдээ hүргэтэнь табяагүй дээрэhээ хоёр гүүдые унага хаюулhан байха юм. Мүн иимэ ябадал Ворошиловой нэрэмжэтэ колхоздо гараhан байна.

hүргэтэ ябаhан гүүдэй унагалханьшье олон байдаг. Мүнөө аймагай бүхы колхозууд гүүдээ hүрэг болгожо илганхай. Эдэ hүргүүдтэ адуу морид үсхэбэрилэгдэхэ юм.

Бүри 1944 оной августын 4-дэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет болбол „Бурят-Монголой АССР-эй хүдөө ажахые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай“ тогтоол соогоо адуу моридой тоо толгойе олошоруулхатай хамта, тэрэнэй үүлтэрые hайжаруулхын түлөө онсо анхаралаа табиха ёhотой гэжэ зааhан байха юм.

Тиимэдэ, дүршэлтэй адуушадай үлгэр жэшээтэ ажалые хэлан абажа, адуу моридые hүргэтэ табин үсхэбэрилжэ, шэнэ табанжэлэй түсэбые адуу моридой талаар колхоз бүхэн дүүргэхэ бэлүүлэн дүүргэхэ зорилготой.

Зоотехник **А. Лауль**,
Баргажанай аймагай малажалай таhагые даагша.

РЕДАКЦИhАА: Нүхэд малшад, зооветспециалистнууд ба аймагуудай малажалай таhагуудай хүтэлбэрилэгшэд! Нүхэр Лаулиин статья соо бэшэгдэhээ ондые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ тухай ондоо hанамжануудые бэшэжэ эльгээхыетнай редакци найдана.

Птанцын МТС-эй иимэ байдалые тэсэшэгүй

1946 оной хабарай ба намарай залуун худэлмэринүүдэй үедэ Птанцын МТС-тэ трактор ба комбайнуудай эбдэрхэ ябадал олоороhон дээрэhээ тус МТС тракторна худэлмэринүүдэй энэ жэлэй түсэбые минил 97,8 процент дүүргэhэн байха юм. Энэ хадаа үнгэрэгшэ жэлдэ трактор ба комбайнуудые муугаар заhабарилhан, мүн мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэжэ шадаагүй дээрэhээнь болоо. Теэд, энэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлэй дутуунуудhаа hургаал абахын орондо, харин мүнөө тэрэнээ дахяад дабтажа байха юм.

Трактор ба хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдые заhабарилха мастерскойнууд, станогууд эндэ мүнөө хүртэр бэлэдхэгдээгүй байhаар. Заhабарилагдаха трактор ба комбайнуудые мастерскойн дэргэдэ шөө асараадүй. Заhабарилга дээрэ худэлмэрилхэ 100 гаран хүнэй минил 28-нь хабаадана. Трактористнуудые гэр байра, эдеэ хоолоор хангахын түлөө энз гэхэ анхарал табинагүй. Заhабарилагшадынь энэ тэрэ айлаар таража байдаг туладаа эндэ тиишээ ябаhаар үнэтэ сагаа барадаг байна. Тиихэлээр заhабарилагшадай ажалай бүтээсэ бага болоно.

Механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ МТС-эй дэргэдэхи hургуули мүнөө хүртэр курсантнуудаар хангагдаагүй байhаар. МТС-эй директор кадрнуудаар дутамагшье hаа мэргэжэлтэй тракторист, комбайнернуудые бэлэдхэхэ тушаа анхаралаа табинагүй. Урдань энэ МТС-тэ худэлмэрилжэ байhан 30 трактористнууд ба механигууд Советскэ Армиhаа табигдажа ерэнхэй. Теэд, тэдэ кадрнуудые бусаажа МТС-тээ ерүүлхын түлөө ямаршье оролдолго гарганагүй.

Байгша оной дүрбэдэхи квартал соо 13 трактор заhабарилха түсэбтэй аад, тэрэнээ таhалдуулжа байна.

Заhабарилагшадай худэлмэриин дүнгүүдые үдэр бүри гаргажа түрүүшүүлые элирүүлэн, тэдэнэй дүршэлые бүгэдэндэ нэбтэрүүлхэ, эрхимүүдые урмашуулха хэмжээнүүдые абанагүй.

Трактор ба хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдэй заhабарилгые амжалтатайгаар дүүргэхэ тухай Тарбагатайн ба Жиримскэ МТС-үүдэйхидэй хандалгые зүбшэн хэлсэжэ, энээнэй удхашанарые заhабарилагша бүхэндэ ойлгуулаагүй байха юм.

Ц. Дондуков.

АДУУ МАЛАА ОЛОШОРУУЛЖА, АШАГ ШЭМЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Курумканай аймагай Харамодоной сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз 1946 ондо малажалые хүгжөөлхэ гүрэнэй түсэбые бүхы малаар 119,5 процент дүүргэээ. Чимит Батуевагай хүтэлбэрилдэг hүнэй-товарна фермын түрүү hаалишад Ханда Самбуева, Бундари Ламуева, Шалсама Аханаева, Ханда Доржиева гэгшэд малажал дээрэ арба гаран жэлдэ худэлмэрилжэ байха зуураа, үнеэдэй hубайраха ябадалые сүм усадхаhан ба мүнөө жэлдэ шэнэ түлнүүдые тэнжээхэ түсэбөө 111 процент дүүргэhэн байха юм.

Хониной-товарна фермэ (даагшань нүхэр Очиров) хони үсхэбэрилхэ түсэбөө—130 процент, ноохо хайшалха түсэбөө—113 процент дүүргэээ. Эдэнэр мүнөө жэлдэ ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 20 тугал, 23 хурьга, мүн натуральна ба мүнгэн шангуудые абаhан байна.

Колхоз болбол гүрэндэ hү тушааха уялгата түлбэреэ 141,5 процент дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 100 центнерhээ дээшэ hү оруулаа. Гадна, мяха тушааха түсэбөө—199,4 процент, ноохо тушааха түсэбөө—130 процент дүүргэбэ. **М. Хондоронов.**

Орловско үүлтэрэй моридые үсхэбэрилнэ

Мухаршэбэрэй аймагай «Комсомол» колхозой адуушан Бато Банзаров гэгшэ энэ ажалда ороhоор 8 жэл болобо. Тиихэ зуураа; адуу моридые үсхэбэрилхэ баялиг дүршэл шадабаритай болоhон байха юм. Нютагай үүлтэрэй моридые олошоруулхатаяа нэгэн доро, энэ нүхэр орловско үүлтэрэй хатарша жороо хүлэгүүдые үсхэбэрилдэг байна.

Энэ жэлдэ нүхэр Банзаров 30 гүү туруулжэ, бүхы түлнүүдыень бүрин бүтэнөөр тэнжээбэ. Тэрэшэлэн харууhалжа байhан 180 толгой адуун hүргэынь үбэлые тобир тарганаар угтаа **С. Жаргалов.**

Хоер колхозой мүрысөөнэй дүн

Хүдөө ажалай жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын зорилгоор, Баргажанай аймагай Баянголой сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз тус сомоной Энгельсын нэрэмжэтэ колхозые мүрысөөндэ урижа, социалистическэ договор батадhан байгаа. Hаяхан элэ мүрысөөнэй дүнгые гаргахада Калининай нэрэмжэтэ колхозой члэнүүд абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэhэн байба. Жэшээлхэдэ, малажалые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые эбэртэ бодо малаар—117 процент, хонин ямаагаар—120 процент, адуу мореор—100 процент дүүргээ.

Гадна, 1946 ондо малажалай ба хүдөө ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргээд, 27 центнер мяха, 7000 литр hү аванса ар оруулhан байха юм.

Ерэхэ жэлэй тарилгада зорюулан түсэбэй ehoop 3510 пүүд эрхим шанартай үрhэ хааhан ба хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдэй заhабарилгые hайнаар ябуулжа байна. Мүн поли дээрэ саhа тогтоохо, наг шэбхэ шэрэхэ мэтын агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые саг соонь үнгэргэжэ эхилээ. **Г. Бадмаев.**

Тарилгада бэлэдхэлые хэзээ эхилхэ юм?

Урда жэлнүүдтэ Яруунын олонхи колхозууд хабарай полевой худэлмэридэ хангалтагүйгөөр бэлэдхэдэг байгаа. Тиимэhээ муу ургаса хуряадаг hэн. Теэд мүнөө энэлэхи колхозууд урда жэлнүүдэйнгээ алдууе дахяад дабтажа байна.

Жэшээлхэдэ Исингын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдэй заhабарилгые тон хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байнхай. Аяар мүнөө хүртэр нэгэшье сеялкэ заhабарилагдаагүй байха юм. Колхозой түмэршэ дарган М Шелихов гэгшэ машинануудые заhабарилха запасной хэрэгсэлүүд угы гэжэ шалтаад, юушье хэнгүй миин байна.

Тэрэшэлэн поли дээрэ саhа тогтоолгые оройтожо эхилhэн байха юм.

Мяханай совхоз аяар мүнөө хүртэр тарилгын газар дээрэ саhа тогтоожо эхилээдүй байhаар. Мүн тарилгада бэлэдхэлэй ондоошье худэлмэринүүд үнгэргэгдэнэгүй. Совхозой дирекци поли дээрэ агротехническэ ямаршье хэмжээ-ябуулганууда үнгэргэгдэжэ байhан тухай, хэды шэнээн наг шэбхэ, шубуунай аргал ба унеэнэй суглуулагдаhан тухай юушье мэдэхэгүй байба.

Тарилгада бэлэдхэлые энэ мэтээр хожомдуулжа байhан колхозууд Яруунада олон. Зарим колхозууд энэ шухала хэмжээ-ябуулгын нэгэшье худэлмэридэ ороодүй байhаар.

В. Байбородин.

НИКОЛАЙ АЛЕКСЕЕВИЧ ОСТРОВСКИЙ

(Нүгшэhэнhөө хойшо 10 жэл болоhоной ойдо)

1946 оной декабриин 22-то советскэ залуушуудта дурлагдаhан уранзохеолшо ба дулатэ большевик Николай Алексеевич Островскиин нүгшэhөөр 10 жэл болоhоной ой гүйсэбэ.

Н. А. Островскиин ажабайдал болбол тулгаран тохеолдожо сэрэлэн алибаа сохилтонуудые зүрин гулалаг большевигэй булад хатуу зоригой гайхамшагта жэшээ мүн.

Уранзохеолшо болбол 1904 оной сентябриин 29-дэ Волынска губерниин Вилия гэдэг тосхондо худэлмэришэнэй бүлэ соо түрөө hэн. Эдир бага наhанhаа Островскиин болбол эсэгэhээ гээглдэбэ. 1914 ондо империалистическэ дайнай эхеэр Островскиин бүлэ фронтын линиhээ холодожо Шепетовка гэжэ газарта зөөбэ. Эндэ ерээдүйн уранзохеолшын эхэ нэгэдой тогоошон болобо. Островский болбол тэндэхи хоер классна училищада hуража байтараа шажанай номтол заадаг попто үргэлжэ эсэргүүсэдэг дээрэhээ уданшьегүй тэндэhээ гаргагдаба. Тиигээд станционно буфедтэ зарсаар хүдэлжэ 12 наhа хүрөөд байхадань Октябрьска революци болобо. Саашадань Островский болбол складай худэлмэришөөр, электростанциин кочегараар худэлмэрилбэ. 1919 ондо комсомолдо орожо уданшьегүй фронтдо мордобо. Тиигээд Котовскиин ба Будённын морито частьнууд соо ябалсажа, гражданска дайнай hүүлшын удэрнүүд хүртэр баатарлигаар байлдаба. Тэрэ байлдажа ябахадаа Львов шадар хүндөөр шархатаа.

1921 ондо Киевтэ, түмэрзамай мастерскойдо, 1922 ондо Киев шадархи Боярска түмэрзамай hалбариин ударна барилга дээрэ худэлмэрилбэ. Тэрэ үедэ уhанда гаараха ба бусад элдэб хүндэ хүшэр бэрхэшээлнүүдые үзэбэ. Эндэ Островский тифээр үбдэбэ.

1924 ондо Островский большевистскэ партида орожо, тэрээнhээ хойшо хэдэн жэлэй туршада комсомольско хүтэлбэрилхы худэлмэри хэhэн, марксистско-ленинскэ кружогые удардаhан ба пропагандистаар худэлмэрилhэн байна. Дайнай походууд, эмхидхэгшын ба пропагандистын хүшэр хүндэ худэлмэри, хүүшэн шархын ба тифэй үлэгдэл—эдэ бүгэдэ Островскиие хүндэ үбшэндэ хүргэжэ hүүлэй hүүлдэ нюдэгүй болгобо. „Бэе махабадынайнгаа талаар бүгэдые шахам гээгээб, теэд залуу наhанайм унтаршагүй энерги ба өөрынгөө партида, өөрынгөө ангида али нэгэн туhатай хүн байхын угаа ехэ хүсэл—элэ намда үлэнхэй“,— гэжэ Островский өөрын өө автобиографи соо бэлэhэн. Тэрэ халаа: „Ажал ба тэмсэл мандаха болтогой“—гээ hэн. Тиигээд уранзохеолшо болохо гэжэ шиидэбэ.

Үбшэндэ баригдаhан, нюдэгүй болоhон мүртөө бэе махабадай тэсэшэгүй үбшэнтэй тэмсэжэ байжа уранзохеолой ажалда шуу дармэлзэн оробо. 1932 ондо тэрээнэй „Булад хайшан гэжэ хатуужааб“ гэжэ түрүүшынь роман хэблэгдэн гаража, парти, правительствода ба Советскэ Союзай бүхы залуушуудта үндэрөөр сэгнэгдэбэ. Өөрынгөө роман соо Островский болбол ёhотой патриотизм ба героизм гээшэ ганса манай советскэ орондо, Октябрьска революциин ашаар тогтоогдоhон социалистическэ Эхэ орондо түрэжэ гараха арга-боломжотой байна гэжэ харуулба.

Нүхэр Сталин болбол советскэ үеын геройн гол шэнжэнүүдые гайлбарилхадаа тэрэ герой „тодорхой зорилготой, зорилгоёо бэелүүлхэ хүсэд зориг зүдхэмжэтэй, али бүхы hаад тодхорнуудые эмдэжэ шадаха хатуу абари занатай“ байха зэргэтэй гэhэн байна. Тиимэ геройе Островский өөрынгөө „Булад хайшан гэжэ хатуужааб“ гэhэн роман соо эхин түрүүн харуулhан байна. Тэрэ герой—Павел Корчагин болбол түмэрзамай худэлмэришэнэй хүбүүн. Павел болбол үхибүүн наhанhаа эхилээд, оршон тойрон байгаа үнэн бэшэ байдалые, хэлэшэгүй хүндэ дарлал боолшолые, ядуу түлүүр байдалые хаража байhан ба өөрөөшье дарлалта ажал хэжэ, доромжологдожо, баhагдан сохюулха үзэе. Дайсаниие үзэн ядал ба ажалшан арадта үнэхөөр дуралалга тэрээнэй садьхэл соо урган аба. Эдир залуу Корчагин комсомолдо орожо, Украиные немецүүдhээ сүлөөлгын баатарлиг тэмсэлшэдэй зэргэдэ ороо. Тэндэ хүндөөр шархатана. Саашадань гражданска дайнай дүлэн соо патриот Корчагинай булад хатуу абари зан шэрээгдэнэ. Хойноо үлбэр бэетэй, урданайнь шарха хүсэд эдэгээдүй мүртөө Корчагин болбол гэдэнээ үлдэжэ, хубсаhа гүйлэкэ, хүйтэндэ хүрэжэ ябажа социалистическэ байгуулалтын фронт дээрэ баатарлигаар худэлмэрижэ улам улам хатуужана. Тэрээнэй булад хатуу зоригые ба партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ байhаниие эбдэжэ шадаха ямаршье бэрхэшээл байнагүй.

Хүндэ үбшэндэ нэрбэгдэжэ хүл гарынь жамэлгэгүй ба нюдэ hохор болобошье революциин үйлэ хэрэгтэ алба хэхэ хүсэлынь улам ехээр бусалба. „Би эсэстээ хүртэрөө эсэргүүсэхэб, байлдажа байгаа армиин зэргэдэ үлэхэ хүсэлэнтэйб, илаха хүсэлэнтэйб!“. Иигэжэ Корчагин эрид шиидэнэ. Өөрынгөө ангида, өөрынгөө партида, хүн түрэлхитэниие сүлөөлгын тэмсэлэй хэрэгтэ үнэн сэхэ байhан мэдэрэл болбол Корчагиниие баага шалга тээшэ түлхин хүтэлнэ. Энэ ушар хэбтэри болоhон Павел Корчагинай үгэ соо тон хүсэтэйгөөр хэлэгдэнэ: „Ами наhан гэшэ хүндэ хамагhаань үнэтэй. Тэрэ болбол хүндэ гансахан удаа үгтэдэг, тиимэ хадань зорилгогүйгөөр үнгэрhэн жэлнүүдэйнгээ түлөө хожомынь сэдьхэлэйнгээ голхорон үбдэхэгүйн түлэ, „Ами наhамни, бүхы хүсэмни, дэлхэй дээрэ хамагай hайхан үйлэ хэрэгтэ—хүн түрэлхитэниие сүлөөлхын тэмсэлдэ үгтөө“,—гэжэ хэлээд үхэхын түлэ хүн гээшэ ами наhаяа тон шадажа үнгэргэхэ зэргэтэй“.

Островский болбол роман соогоо Октябрьска революциин дулаан дундуур булад шэнги болтоhоо хатуужаhан шэнэ хүнүүдэй шэнжэнүүдые харуулжа шадаа, ганса советскэ хүнүүдтэ байдаг шанарнуудые элирүүлэн олоо. „Манай орондо герой байха гээшэ хүн бүхэлэй эрхэ уялга мүн“, гэжэ Островский хэлэhэн hэн.

Нүгшэхэhөө 10 хоног урда Островский болбол өөрынгөө „Шуурган дундуур түрөөшэд“ гэhэн хоёрдохи романаа бэшэжэ дүүргэбэ. „Залуушуудай зүрхэнүүдые халаан носоохо ном бэшэхын түлэдэ би амиды байха зэргэтэйб“ гэжэ уранзохеолшо хэлэдэг hэн. „Шуурган дундуур түрөөшэд“ гэhэн роман хадаа польско оккупантнууд ба сагаан бандидуудта эсэргүү украинска арадай сүлөөлэлгын тэмсэлые зураглана. Агууехэ социальна шуурган соо hоо түрэhэн өөрынгөө залуу геройнуудые уранзохеолшо болбол угаа ехэ шадабаритайгаар зураглан харуулна. Тэрэ геройнууд бултадаа эрэлхэг зоригтойнууд ба тэмсэл дундуур үхэхөөр бэлэн байна. Романаа бэшэжэ байхадаа Островский болбол дахин дахин дабтан хэлэдэг байгаа: „Энэ номойнгоо хүүдhануудта зүрхэ сэдьхэлэйнгээ бүхы сошо дулые шэнгээжэ, залуушуудые тэмсэл тээшэ, манай агууехэ партида бээ эсэслэн үгэнги байха тээшэ дуудажа шадаха ном болгохо хизааргүй ехэ хүсэлтэйб“.

Советскэ правительствын Николай Алексеевич Островскиие Ленинэй орденоор шагнаад байхадань тэрэ хадаа түрэлэн хүбүүнэй янзаар баясхалан хүргэжэ нүхэр Сталинда хандаа hэн. Тиихэ зуураа уранзохеолшо болбол манай социалистическэ Эхэ ороной залуу үетэниие большевистскээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы ами наhаяа зүрхэнэйнгөө hүүлшын сохилол хүртэр үгэхэб гэжэ тангариглаа hэн. Н. А. Островский өөрынгөө тангаригые арюун сэхээр бэелүүлжэ шадаа. Тэрээнэй геройнуудай үнэн арюун садьхэлэйнь ба эрэлхэг зоригойнь шэнжэнүүд болбол манай эдир залуу хүбүүд басагадай зүрхэ садьхэлые хүмүүжүүлжэ, тэдэнэрые арадайнгаа дайсадтай тэмсэхэ гэлсэл тээшэ, социалистическэ Эхэ оронойнгоо ба большевистскэ партиингаа түлөө баатаршалга гаргалга тээшэ дуудана.

„Булад хайшан гэжэ хатуужааб,“ „Шуурган дундуур түрөөшэд“, хоюулаа бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдажа, тус арадай ба тэрээнэй залуушуудай дуралдаг номууд болонхой.

Островскиин зохеолнууд болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ угаа ехэ удхашанартай байгаа. Байлдаашадай бээhээ hалгаангүй фронтын түрүү линидэ абажа ябаhан „Булад хайшан гэжэ хатуужааб“ гэhэн романай хэдэн экземплярнууд Н. А. Островскиин Сочинско музей соо табигданхай. Мүн дурсагдаhан роман болбол партизанска отрядуудташье байдаг байгаа. Олег Кошевой ба бусад залуу гвардеецүүд бултадаа оккупациин үедэ тэрэ романиие нюусаар уншадаг байгаа. Предприятинууд дээгүүр эрхим бригаданууд „Корчагинска“ гэжэ нэрлэгдэдэг байна.

Дулатэ большевик ба уранзохеолшын гайхамшагта ажал ами наhан ба тэрээнэй зохеолнууд болбол мүнөө шэнэ сталинска табанжэлэй угаа ехэ программые амжалтайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ советскэ арадые зоригжуулнэ.

Ир. Чагин,
Пединститудай доцент.

КУЛЬТУРНО-ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ТООНОГҮЙ

Кударын аймагта культурно-гэгээрэлэй худэлмэри тон hулаар табигданхай. Аймаг доторхи культурно-гэгээрэлэй эмхизургаанууд үбэлэй үеын худэлмэридэ бэлэдхэгдээгүй. Аймагай центр дээрэ байhан уншалгын байшан клуб хоерынь дулаалагдаагүй ба түлеэ залhаар хангагдаагүй байха юм. Эдэ байшан ба клубууд соо лекци, элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэнэгүй. Шэнэ табанжэлэй түсэбые ба hунгалтын хуулиие ажалшадта ойлгуулха ябадал эмхидхэгдээгүй байна.

Тэрэшэлэн аймагай колхозуудтахи уншалгын байшангууд ба клубуудай худэлмэри үнинэй орхигдошонхой. Алтайн сомоной «Улаан таряашан» колхозой клуб (даагшань нүхэр Н. Батуева) мүн сомоной «Шэнэ байдал» колхозой дэргэдэхи уншалгын байшан (даагшань нүхэр И. Рампилов), «Красный пограничник» гэжэ колхозой клуб (даагшань нүхэр Ванчиков) колхозниигуудай элдэб hонин элидхэл, лекцинүүдые шагнажа, газет, журналнуудые уншажа, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ ба мүн культурнаар амарха гуламтанууд боложо шадаагүй. Эдэ клубууд ба байшангуудые даагшад өөhэдынгөө уялгада тон хайша хэрэгээр хандадаг, худэлмэреэ hайжаруулхын түлөө оролдоогүй байха юм. Гадна, нютагай партийна, советскэ органууд ба колхозой правленинүүд культурно-гэгээрэлэй эмхизургаануудта ямаршье туhаламжа үзүүлдэггүй ба үзүүлхые хүсэдэггүй байхань гайхалтай. Аймагай культурно-гэгээрэлэй таhагые даагша нүхэр Раднаевай бага бэшэ оролдолго гаргадаг байбашье тэрээндэ аймагай партийна, советскэ органууд туhалнагүй.

Ород алфавит дээрэ зохеогдоhон бурят-монгол үзэг бэшэгтэ арад зониие hургаха тухай ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлхэ ябадал аймаг дотор хангалтагүйгөөр үнгэржэ байна. Жэшээлхэдэ, Шара голой сомоной Ленинэй ба Калининай нэрэмжэтэ, Улзытын сомоной Ранжуровай нэрэмжэтэ, Алтайн сомоной «Шэнэ байдал», «Улаан таряашан», Кударын сомоной «Баян булаг» гэжэ колхозуудта бурят-монгол үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүд ба бага мэдэгшэдые бүридхэхэ ябадал мүнөө хүртэр дүүргэгдээгүй. Мүн эдэ колхозуудта үзэг бэшэгтэ hургаха культармеецнүүд томилогдоогүй байха юм.

Ушар иимэhээ ВКП(б) гэй Кударын айком ба аймгүйсэдкомууд эдэ хэмжээ-ябуулгануудта тусгаар анхаралаа хандуулхань тон шухала болоно.

Б. Дымбрылов.
(Манай корр).

Флодой офицер

ТЕАТР

Партиин ЦК болбол драматическа театрнуудай репертуар тухайда гаргаhан өөрынгөө тогтоол соо тэдэнэй нэгэн гол ехэ дутагдалынь мүнөө сагай байдалые харуулhан пьесэнүүдые ехэ үсөөнөөр табидаг байна гэжэ тэмдэглэhэн байгаа. Бурят-Монголой театр мүн haba мүнөө үеын байдалые харуулhан пьесэнүүдые ехэ үсөөнөөр табидаг байхаhаа гадна, дайнай үе соо советскэ драматургнуудай бэшэhэн мүнөө үеын байдалые харуулhан пьесэнүүдые оршуулха ябадалда хүсэд анхаралаа табяагүй байгаа.

Партиин ЦК болбол дээрэ дурсагдаhан тогтоол соогоо советскэ драматургнуудай бэшэhэн hайн hайн пьесэнүүдые союзна ба автономно республикануудай театрнуудта оршуулан табиха ябадалые шухала гэжэ зааhан байна.

ЦК-гэй энэ заабариие бодото дээрэнь дүүргэхэ зорилготойгоор Ленинэй ордento манай театр болбол А. Кроной зохеоhон «Флодой офицер» гэжэ пьесые бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулан табиба (оршуулагшань Д. Черников).

«Флодой офицер» гэжэ пьесэ фашистска Германитай манай советскэ арадай тэмсэhэн тэмсэлэй хүшэр хүндэ ба алдар габьяата үдэрнүүдые харуулна.

... Бидэнэй урда хариин хархис дайсантай хатуугаар тэмсэжэ байhан город герой Ленинград харагдана. Тэрэниие бахалуурлан дарахые hэдэhэн немецүүдтэ ленинградай хид ба Балтийска флодой морягууд эрид харюу үгэжэ, имагта хүшэр бэрхэ байдал соо байгаашье haa, эсэсэйнгээ илалтада найдажа, зоригтой баатарлигаар тэмсэнэ.

Уhан доогуур ябалаг онгосын командир капитан-лейтенант Горбунов гэгшэ өөрынгөө үүргые дүүргэхэдээ нугаршагүй зоригтой, тэсэмгэй шанга, өөртөөшье, өөрынгөө матросуудта, офицернүүдтэшье али хатуу эрилтэтэй үнэхөөрөө манай Уhан Сэрэгэй флодой эрхим офицернүүдэй нэгэниинь болоно. Тэрэ халаа яажашье haань өөрынгөө эбтэрхэй онгосын заhабариие дүүргэжэ, далайда гаража, дайсангай тэмсэхые эрмэлзэнэ.

Тэрэнэй начальнигынь—уhан доогуур ябалаг онгосонуудай дивизионой командир гурбадахи рангын капитан Кондратьев гэгшэ бусад онгосонуудайнгаа заhабариие дүүргэхын тулада Горбуновой онгосын заhабариие зогсоожо, пушка, приборнуудыень хуряан абажа командыень ондоо онгосонуудта тушаан үгэхэ захиралта гаргана.

Горбунов өөрынгөө онгосын заhабариие зогсоохо дурагүй байhанhaa хойшог нобшо военинженер Селячичай дааhан складта онгосын заhабарида хэрэгтэй аад, дараатай дэмы хосоржо байhан материалнуудые тэрэнэй зүбшөөрэлгүйгөөр абаашажа, онгосынгоо заhабариие үргэлжэлүүлнэ.

Контр-адмирал Белобров гэгшэ Горбуновые дуулажа асараад, тэрэнэй аашые буруушалан баабшье далайда гаража, дайсаниие нэрбэхэ абьяас ехэтэй байhандань тэрэниие эсэгын ёhoор дурлажа, түсэлыень дэмжэнэ.

Горбуновой онгосын заhабари дүүрэжэ, тэрэ командованиингаа даабари гүйсэдхэхээ далайда гараба. Далайда орожо дайсанай хүсэнүүдтэй тулалдажа, онгосынгоо гэмтэhэн ушарhaa немецүүдэй гарта онгосоо оруулхагүй гэжэ Горбунов тэрэнээ тэhэлхэ шиидхэбэри абана. Энэ үедэнь манайхинай онгосо ерээд, Кондратьев Горбуновой командые өөрынгөө онгосодо абажа, онгосыень уhанда шэнгээхэ захиралта үгэнэ. Эсэсэй эсэстэ флодой хоёр офицер—Горбунов ба тэрэнэй начальник Кондратьев хоёр бээ бээ буруу ойлгосоhон дээрэhээ өөhэдынгөө дунда гараhан эндүүтэ ябадалые заhажа, нэгэ зорилготой найдал дүүрэнээр дайсаниие даран сохижо орохо.

Тиихэдэ военинженер Селячич гэгшэ дизертир байhан тулада сэрэгэй трибуналда үгтэнэ.

★

А. Кроной пьесэ бурят театрын сценэ дээрэ

★ ★

Энэ пьесын тобшо удхань иимэ байна.

А. Кроной пьесэ болбол советскэ арадай тэмсэлые ба тэрэнэй эрхим хүбүүдэй Эхэ оронойнгоо түлөө тэмсэн ябаhыень зүбөөр харуулжа шадаhандаа гансашье ород театрнуудай сценэ дээрэ табигдана бэшэ, мүн haba ахадуу арадуудай театрнуудта hайшаалтайгаар табигдаха болобо.

Энэ пьесые бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулан табихань нилээд хүндэшэг байба. Илангаяа Кондратьев ба Горбунов хоерой харилсаануудые зүбөөр тайлбарилан харуулхань шухала байгаа. Гэбэшье манай театрай артистнууд ба пьесые табигша СССР-эй арадай артист Г. Ц. Цыденжапов хадаа оролдолго ехэтэйгээр ороhон тулададаа энэ пьесые hайнаар табяа.

Бурят-Монгол АССР-эй арадай артист В. Халматов Гурбуновой ролиие шадамараар наадаа. Горбунов болбол эрид зоригтой, ухаа бэлиг ехэтэй, үндэр культуратай, арадайнгаа хэрэгтэ этигэнги — иимэ офицер. Энээниие наадахадаа артист Халматов болбол тойрон байhан бодото байдалhaань таhалжа бусад офицернүүдhээ тусгаар илгаржа гараhан хүн гэжэ тэрэниие харуулаагүй, харин өөрынгөө тодо аад, даамгай ойлгостой үгөөр, нягта зүб хүдэлсөөрөө, абари зангаараа Горбуновые тэрэнэй нүхэд—офицернүүд ба солдадуудтайнь нягта холбоолтойгоор харуулаа. Иимэhээ Горбунов харагшадта ойлгостой.

Артист Николаев гурбадахи рангын капитан Кондратьев боложо наадаа. Тэрэнэй ролиие наадахань Горбуновой рольhoo бүри хүндэ байгаа. Ушарынь тэрэниие халтар буруу тайлбарилбал Кондратьев ойлгоглохогүй нюур болошохо байгаа. Гэбэшье Николаев урдаа табигдаhан зорилгые дүүргэжэ шадаа. Юрэнхыдөө артист Николаев болбол саг бүхэндэ ургахые хүсэжэ, өөрынгөө болбосорол дээшэлүүлхые оролдодог тула хэлэнэйнгээ ба наадасынгаа талаар горьтойхон амжалта түйлаа гэжэ hанахаар байна. Нүхэр Николаев гансашье энэ пьесэдэ бэшэ, мүн haba бусад пьесэнүүдтэ, илангаяа, «Тайшаагта ташуур» гэжэ пьесэдэ тодо образые байгуулаа hэн.

Бурят-монгол арадай дунда суута гараhан РСФСР-эй габьяата артистка Н. Гендунова гэгшэ энээнэй урда тээ ехэнхидээ хошон үгэтэй бурят эхэнэрэй ролиие амжалтатайгаар наадалаг байhан ба юрэнхыдөө оршуулагдамал пьесэнүүдтэ ехэ наадалагшьегүй haa, энэ пьесэдэ харуулшан hамганай бааханшье haa эли тодо ролиие онсо шадабаритайгаар наадаба.

Художнигой басаган Катерина Ивановна боложо Л. Абушеева гэгшэ наадаhан байна. Энэ энхэрэг сэдьхэлтэй, hайхан сэбэр зан абаритай басаган боложо наадахадаа нүхэр Абушеева түрүүшын картинануудта бээ ехээр барижа үгэ дуугаа хэтэрхэй нарилан хэлэдэг байгаашье haa Горбуновтой тэрэнэй үншэн хүбүүе хүмүүжүүлхэ тухай хөөрэлдэжэ байха ба мүн удаадахи картиналань далайда гараhан Горбунов тухай hанаата болон байха үедөө ролиингоо гол баримтые олоно, олоходоо энэ залуу артистка муу бэшээр олоно гэжэ hанахаар байна.

РСФСР-эй габьяата артист Ч. Генинов БМАССР-эй габьяата артистка Шангина, артистнууд Лосев, Гаврилов, Аюшин, Дондуков гэгшэд юрэнхыдөө муу бэшээр наадана. Гэбэшье артист Пагбаин тухай тусгаар тогтожо хэлэхэ хэрэгтэй. Нүхэр Ж. Пагбаин — БМАССР-эй габьяата артист. Тэрэ халаа Бурят-Монголой театрые үүдхэн байгуулагшадай нэгэниинь байжа, «үндэр малгай үмэдхүүлэлгүй» үнэхөөрөө бэлигтэй артист гээшэ. Иимэ болохолоороо тэрэндэ үлэмжэ ехэ эрилтэ табигдаха байна. Зүгөөр артист Пагбаин бурядай хуушан байдал харуулhан пьесэнүүдтэ үбгэдэй ба бусад ролиие hайнаар наададагшье haa, мүнөө үеые харуулhан пьесэнүүдтэ, илангаяа оршуулhан пьесэнүүдтэ тиимэ онсо образуудые байгуулаадүй. Тус пьесэдэ контр-адмиралай образые хүсэд hайнаар гаргажа шадаагүй — шууд зоригтой советскэ адмиралай орондо сэрэгэй хубсаha үмдэhэн, бадаргаа үгэтэй бурят нэгэ үбгэнэйл магтайгаар Пагбаинай адмиралые харанабди.

Саашадань артистнарай хэлэн тухай онсолон хэлэхэ шухала байна. Юрэ хэлэнэй асуудал болбол манай театрын хамагай хүндүүлхэй газарынь мүн. Тиимэ хадань энээн тухай дэлгэрэнгы бэшэхэ хэрэгтэй болоно.

«Хэлэн гээшэ хүгжэл ба тэмсэлэй зэбсэг мүн» гэжэ нүхэр Сталинай хэлэhэн үгые дабтан hануулха шухала байна. Бурят-монгол арадай литературна хэлэн болбол арадайнгаа хүгжэл ба тэмсэлэй зэбсэгынь байжа, саашадаа саг үргэлжэ зогсолтогүй хүгжэхэ ба улам бүри баяжаха зэргэтэй.

Энэ шухала зорилгые бэелүүлхын тулада манай республикын интеллигенци — эрдэмтэд, багшанар, уран зохеолшод, театрын ажалшад ехэ оролдолго гаргана. Манай театрын олонхи артистнар хэлээ баяжуулха, хурсадхаха ба тодо сэбэр болгохо талаар нилээдгүй амжалтые түйлаhан байна. Энэнь тон ехэ hайшаалтай. В. Халматов, Ц. Шагжин Ж. Пагбаин, Ч. Генинов, Н. Степанова ба бусад артистнар оролдолгын хүсөөр олон бэрхэшээлнүүдые дабажа, литературна хэлые шудалан, яhала hайнаар хэлэдэг болоо. Илангаяа нүхэр Халматовай тодо hайханаар зээтэй хүчгэнөөр, шалимар бэрхээр үгэ хэлэжэ байхадань хүн бүхэн анхаралаа табижа шагнадаг болонхой.

Гэбэшье артистнар Б. Ринчино, А Ильин гэгшэдэй хэлэн модохи мохоо байна. Тэдэнэрэй хэлэhэн зарим үгэнүүд хүсэд үгэ болоногүй. Илангаяа БМАССР-эй габьяата артист нүхэр Ринчино хэлэнэй талаар эрой доошье урганагүй. Хэтэрхэдээ «hайхан» гэжэ хэлэхын орондо «хайхан» гэхэ мэтээр хэлэхэнь хүлисэшэгүй байна. Маришын ролиие наадаhан артистка У. Болодонова гэгшэ үгэнүүдээ буруу сохилтотойгоор hунаан эгшаан байжа, тон юрэ бусаар дуугарна. «Зантагар» гэхын орондо «заантагар», «ухай» гэхын орондо «уухай», «энэ» гэхын орондо «ынэ» гэхэ мэтээр үгэнүүдые элдэбылэн хазагайруулхадань, шагнагшын шэхэндэ аягүй хажараар дуулдана.

Зүжэгэй персонаж бүриин аяг зангые, шэнжэ шанарые үнэн зүбөөр харуулалга гээшэ артистын үгээ хэлэлгэhээ ехэнхидээ дулдыдадаг байhаниие артистнар мэдэхэгүй гэжэ хэншье хэлэхэгүй. Гэбэшье энэ шухала асуудалда манай зарим нэгэн артистнарай хайша хэрэгээр хандажа, зүжэгэй персонажуудай үнэн шанарые балардуулха ба мохоодуулхань тон буруу.

Үгэ бүхэн тус тустаа өөрынгөө шэнжэтэй, удхашанартай хүндэ хүнгэнэй хэмжүүртэй байдаг. Тиимэ хадань үгэ бүхэнөө шэнжэлжэ, тэрээниие удхадань тааруулжа хэрэглэхэ гээшэ артистын уялга мүн. Артист болбол арадай хэлэнэй баялигые эзэмшэжэ, уран зохеолнуудые таhалгаряагүй уншажа, өөрынгөө хэлые баяжуулхын түлөө саг үргэлжэ оролдожо байха зэргэтэй.

Тус зүжэгэй декорациие зохеоhон БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша нүхэр А. И. Тиминэй хүдэлмэри онсо hайн гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ шэмэглэл болбол зүжэгэй идэйнэ удхатай тон нягтаар ниилэжэ шадаhан ба уран гоеор бүтээгдэhэн дээрэhээ харагшадай сэдьхэлые ехэтэ баясуулна.

«Флодой офицер» гэжэ пьесэ болбол арад зониие коммунистическэ үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ угаа шухала үүргые гүйсэдхэжэ шадахань лабтай.

Жамсо Тумунов.
Шираб Нимбуев.

Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи сесси худэлмэрээ дүүргэбэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 15. (ТАСС-эй спецкорр). Мүнөөдэр Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи сесси өөрынгөө хүдэлмэриие дүүргэбэ. Энэ Ассамблейн эхин хубинь Лондондо байгша оной январь-февраль hарануудта болоо hэн. Тиигээд хоёрдохи хубинь Нью-Йоркдо октябриин 23-да нээглээ бэлэй. Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи сессиин хоёрдохео сугларха үедэнь пленумэй, комитедүүдэй болон подкомитедүүдэй хамта 391 заседани болоhон байха юм.

Генеральна Ассамблей болбол хамта 71 асуудалые зүбшэн хэлсэhэн байна. Тэдэнэй дунда буу зэбсэгүүдые бүгэдэниитээрээ тэнсүүлэн тааруулха, хорооха принципүүд тухай, Нэгэдэмэл нацануудай организациин членүүд болоhон гүрэнүүдэй сэрэгүүд тухай информаци үгэхэ тухай, Испанидахи франкистска гурим байдалда Нэгэдэмэл нацануудай ямараар хандаха тухай, Урда-Африканска Союзда үндэhэ яhанай илгаа гаргажа индүүсүүлтэ хашалан үзүүлжэ байhан тухай, Баруун-Урда Африкые булимтаран абаха гэhэн Урда-Африканска Союзай эрилтэнүүд тухай өөрын захиргаагүй газар нютагуудые харгалзамжадаа абаха тухай асуудалнууд гэхэ мэтын шухала асуудалнууд байhан юм.

Мүн тэрэшэлэн мүнөөдэрэй пленарна заседанинууд дээрэ хэдэ хэдэн шухала асуудалнууд харагдаhан байгаа.

Бүхы дэлхэйн профсоюзуудай федераци тухай

Мүнөөдэр Генеральна Ассамблейн пленум № 2 комитедэй бэлэдхэhэн экономическа ба социальна Соведэй элидхэл тушаа резолюциие хаража үзэhэн ба баталhан байха юм.

Хоёрдохи ба гурбадахи комитедүүд гээшэ бүхы дэлхэйн профсоюзуудай федерацитай экономическа ба социальна соведэй хани барисаатай байха ябадалые үргэдхэхэ гэhэн советскэ делегациин дурадхалые баталан абаhан юм гэжэ hануулха хэрэгтэй.

Эндэ үгэ хэлэhэн советскэ делегат Гусев дүүргэлтэ дээрээ иигэжэ мэдүүлбэ: мүнөөдэр эндэ үгэ хэлэгшэд хадаа Ассамблей гээшэ профсоюзуудай федерацитай зүбшэжэ үзэхэ гэhэн резолюциие зүбшэн хэлсэлгэдэ сагаа бараха ёhoгүй гэбэ. Аяар 70 миллион тухай членүүдые нэгэдүүлhэн федерациин hанамжые тоонгүй байжа болохогүй гэжэ тоолонобди. Советскэ делегаци болбол комитедэй дурадхаhан резолюциие, мүн тэрэшэлэн тэрэнэй hонирхоhон бүхы асуудалнууд тушаа экономическа ба социальна соведэй мэдэсэлнүүдые бэшэгээр ба амаараа хэлэжэ үгэхэ эрхые федерацида олгохо гэhэн Советскэ делегациин дурадхалые Ассамблей баталан абаха бэзэ гэжэ найдана.

Комитедэй дурадхаhан резолюциин проектые дэмжэн дүнгэлсэжэ Индиин ба Аргентинын делегадууд үгэ хэлэhэн байна.

Ассамблей болбол хоердохи ба гурбадахи комитедүүдээр зохеогдоhон резолюциие олонхиин дуугаар баталан абаба. Энэ резолюциие буруушаажа США-гэй, Великобританиин болон тэрэнэй доминионуудай мүн тэрэшэлэн бусад зарим делегацинууд голосовалhан байха юм. Советскэ делегациин оруулhан нэмэлтэ абтабагүй. Тэрэ нэмэлтын түлөө 15 делегацинууд, тэдэнэй дунда СССР-эй Франциин, Бельгиин, Даниин, Швециин, Чехословакиин Мексикын, Норвегиин ба бусад голосовалhан байна.

Тэрьедэhэн ба ондоо гүрэндэ орохо болоhон хүнүүд тухай

Удаа тээнь Генеральна Ассамблейн пленум болбол тэрьедэhэн ба ондоо гүрэндэ орохо болоhон хүнүүд тухай асуудалые хаража үзэбэ. Энэ асуудал тушаа советскэ делегат Громыко үгэ хэлэhэн байна.

А. А. ГРОМЫКЫН ХЭЛЭhЭН ҮГЭ

Тэрьедэhэн ба ондоо гүрэндэ орохо болоhон хүнүүд тухай асуудал хадаа Генеральна Ассамблейн зүблэхэ зүйлнүүдтэ табигдаhан үлэмжэ шухала асуудалнуудай нэгэниинь болоно. Энэ асуудалые Генеральна Ассамблей энээнэй урда тээшье хаража үзэhэниинь мэдээжэ. Байгша оной эхиндэ Лондондо болоhон Генеральна Ассамблейн сесси тус асуудалые хаража үзөөд февралиин 12-то тусхай резолюци гаргаhан байна.

Тэрэ резолюци соонь тэрьедэhэн ба ондоо орондо орохо болоhон хүнүүд тухай проблемэ гээшэ дары шиидхэгдэхэ болоhон хойшолуулхын аргагүй проблемэ мүн гэжэ заагдаhан байха юм. Мүн тэрэшэлэн дайн болоhон ба дайсанай эзэмдэлгэ хэhэн дээрэhээ өөрынгөө Эхэ оронhoo гаража ошохо баатай болоhон хүнүүдые гэдэргэнь бусаажа абаашаха—репатриациин зорилгонуудые шиидхэхэ ябадалые түргэдхэхэ гэhэн зарим зүйлнүүд тэрэ резолюци соо оруулагдаhан байгаа.

Дээрэ дурсагдаhан резолюци болбол энэ шухала зорилгые шиидхэхэ тушаа Нэгэдэмэл нацануудай организациин абаhан түрүүшын шухала хэмжээ болоно. Тиихэдээ тэрэ резолюци болбол ондоо орондо орохо болоhон ба тэрьедэhэн хүнүүд тухай асуудалые бүхы дээрэнь шиидхэхэ эрилтые харюусажа шадахагүй байшоо.

Мүнөө үедэ тэрьедэhэн хүнүүдэй байдал орео бэрхэ ба тон хурса проблемэ болонхой. 1946 оной февралиин 12-то резолюци гаргаhан сагhaa хойшо тэдэнэй байдал hайн тээшээ болоогүй бүри дортоhон байха юм.

Советскэ делегаци болбол тэрьедэжэ ошоhон хүнүүдые түрэhэн нютагтань бусааха ябадалые түргэдхэхэ хэрэг тушаа Нэгэдэмэл нацануудай организациин Устав соо гол шухала зорилго болгожо табихые дурадхаhан байна. Мүнөө үедэ Генеральна Ассамблейн зүбшэн хэлсэжэ байhан Устав хадаа ондоо гүрэндэ орохо болоhон ба тэрьедэhэн хүнүүдэй дунда дайсан харша ябуулгануудые хэжэ байhан гэмтэ ябадалые зогсоохо тухай ямаршье заабари үгэгүй байха юм.

Үни удаан саг соо үгэ хэлэлгын болоhоной hүүлээр комитедэй дурадхаhан резолюци голосованида табигдажа, олонхиин дуугаар абтаhан байна. Нилээд олон делегацинууд энэ шухала асуудалые шиидхэлгэдэ хабаадалсахагүй гэжэ бодоhониинь тон гайхалтай байба. Аяар 18 делегаци голосованида хабаадалсаагүй байшоо. Тэдэнэй дунда Аргентинын, Чилиин, Австралиин, Индиин, Египедэй, Швециин, Турциин, Норвегиин ба бусадай түлөөлэгшэд бии.

* * *

Генеральна Ассамблейн сесси болбол hүүлэй үедэ болоhон өөрынгөө пленарна заседанинууд дээрэ түрүүшээр комитедүүдтэ бэлэдхэгдэhэн хэдэн олон бусад шиидхэбэринүүдые гаргаhан байгаа. Тэдэнэй дунда Нэгэдэмэл нацануудай организациин бюджет тухай, 1947 оной информациие сүлөөтэйгөөр үгэхэ асуудал тушаа уласхоорондын конференци татаха тухай, договорнуудые регистрацида оруулха ба тунхаглаха тухай болон бусад резолюцинууд харагдаhан байна.

Мүнөөдэр заседани дээрэ Нэгэдэмэл нацануудай организацида член боложо Сиам гэдэг гүрэн абтаhан байна.

Түгэсхэлэй үгэ хэлэхэдээ, түрүүлэгшээр hууhан Спаак (Бельги) болбол Ассамблейн хэhэн хүдэлмэри тухай хуряангы шэнжэлэл хэбэ. Тэрэ хадаа Генеральна Ассамблей дээрэ хэлсэгдэhэн асуудалнуудhaa эгээн шухала болохо—буу зэбсэгүүдые бүгэдэниитээрээ тэнсүүлэн тааруулха ба хорооха тухай асуудал табиха ябадалда үгэ хэл гаргаhанайнь түлөө Советскэ делегацида баясхалан хүргэбэ. Тэрэ дурадхалые бүхы делегацинууд нэгэн hаналтайгаар зүбшэн дэмжэбэ гэжэ тэмдэглэбэ.

Иигээд Генеральна Ассамблей өөрынгөө хүдэлмэриие дүүргэhэн байгаа.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

Нью-Йорк, декабриин 17. (ТАСС). Үсэгэлдэр аюулгүйн Соведэй заседани боложо, тэрээн дээрэ албанска түлөөлэгшэ Капа ба Болгариин түлөөлэгшэ Стойчев гэгшэд үнгэрэгшэ неделидэ Югослави Албани ба Болгариие гомодожо греческэ премьер-министр Цалдарис гэгшын оруулhан гомодолые буруушааба.

Грецидэ бага яhатаниие хашадаг байhанай тухай «Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент Сульцберг гэгшэдэ маршал Титын хэhэн мэдүүлгые Цалдарис хадаа аюулгын Соведэй үмэнэ хэhэн өөрынгөө мэдүүлгэ соо зорен ондоо болгож хазагайруулба гэжэ Югославиин түлөөлэгшэ Косанович мэдүүлбэ. Греческэ правительствын энэ мэхэгохонь аюулгүйн Соведые төөрюулхэ гэhэн зорилготой гэжэ Косанович зааба.

Саашань албанска түлөөлэгшэ Капа үгэ абажа хэлэхэдээ, Цалдарисын правительство хадаа хүршэ оронуудта табиhан өөрынгөө ямаршье удха узуургүй территориальна үг эрилтэнүүдые «үндэhэлхын тулада ямаршье аргые хэрэглэхэhээ арсанагүй гэжэ мэдүүлбэ. Мүнөөнэй греческэ правительство болбол 1945—46 онуудай турша соо албанска хилэ дээрэ 100 гаран буудалдаа тулалдаануудые тухирдажа гаргаhан ба олонхи албанска сэрэгэй гэмтэтые өөрынгөө газар дээрэ байлгадаг. Грецидэ ажаhуудаг албанска яhанай арад зониие хашадаг байна гэжэ Капа мэдүүлбэ.

«Греческэ меморандум соо Югослави, Болгари ба Албаниие гэмнэhэн ушар халаа—гэжэ Капа хэлэбэ,—гурим журамгүй байдалые hайшаадаг гадаадын гүрэнэйхидээр дэмжэгдэhэн шэнэ тактика ба шэнэ маневрнууд болоно ба хүршэ оронуудтаяа эб найрамдалай харилсаануудые тогтоохо гэhэн hайн хүсэл греческэ правительствэй угы байhание харуулна.

Нэгэ талаhaa, энэ политика болбол тэдэ оронуудай демократическа гуримуудта эсэргүү шэглүүлэгдэhэн байха юм. Нүгөө талаhaa гурим журамгүй байдалые бии болгохо ба мүнөө үедэ Грецидэ боложо байгаа событинуудhaa дэлхэйн олониитын hанамжые зайсуулха гэhэн hэдэлгэ болоно. Цалдарисын правительство болбол хүршэ оронуудаа гэмнэжэ, өөрыгөө далдалхые оролдоно.

hүүлээрынь албанска түлөөлэгшэ болбол Грецидэ мүнөө байгаа аюултай ба гуримгүй байдалай гуламтые али болохо түргөөр усадхахын тула хэмжээ абахые аюулгүйн Соведые уряалба.

Капа гэгшын hүүлээр болгарска түлөөлэгшэ генерал-лейтенант Стойчев үгэ хэлэжэ, амгалан тайбан хүршэ гүрэнүүдтэ эсэргүүсэжэ ябуулдаг греческэ правительствы гэмнэлгэ болбол греческэ правительствын империалистическэ эрмэлзэлгэ дээрэhээ гарана гэжэ тэрэшэлэн харуулба.

Греческэ правительствода таарамжатай hайн условинуудые байгуулхын тулада, эб найрамдалай договорнуудые зохеожо байгаа гүрэн-түрын ажал-ябуулагшадай үмэнэ болгарска правительствын нэрыень гутаахые оролдожо Парижска конференциин hүүлээр греческэ хэблэл хадаа Болгарида эсэргүү гүжэрдэлгын хорото кампаниие элдэб янзын худал хуурмаг юумые hанаанhaa абажа байгаад ябуулжа эхилhэн байна. Булэг партизанууд греческэ территориhо добтолго хээд, удаань Болгарида ошожо нюугдана гэhэн Цалдарисын гэмнэлгэдэ харюусаха зуураа, Стойчев хадаа болгарска правительстваар абтаhан мэдээсэлэй ёhoор хилэ шадарай греческэ районуудай ехэнхидээ греческэ партизануудай гарта байна, партизанууд греческэ территори дээрэ эсэргүүсэн тэмсэхэ центрнүүдые тэндэ байгуулаа гэбэ. Тиимэhээ болгарска территоридо ошожо нюугдахань эдэ партизануудта хэрэгсэлгүй байнабшуу, Болгарска хилые зүбшан ямар нэгэн хилэ эбдэhэн ушарнууд болоно гэжэ. Союзна Хиналтын Комисси Болгариин правительствода нэгэшье удаа мэдээсээгүй гэжэ нэмэжэ хэлэбэ.

Болгарида греческэ талаhaa территориальна эрилгэнүүдые хэдэг тухайнь хэлэхэ зуураа Стойчев гэгшэ греческэ хилые нэгэ хэдыхэн милеэр хойшонь болгожо, тэрээгээр аюулгүй байдалые хангахын тулада оролдохын орондо «бүхы балканска арадуудтай, тэдэнэй тоондо греческэ арадтай хоорондоо мэдэлсэхэ ба үнэн сэдьхэлhээ барисаатай байха үзэмжэтэй шэнэ залуу болгарска республикын шэнэ үзэлдэнь хэтэдээ аюулгүй байдалые өөртөө олохо байна» гэжэ мэдүүлбэ.

Греческэ премьер-министр Цалдарис гэгшэ «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондентдэ маршал Титын хэhэн мэдүүлгые зориг ондоо болгожо хазагайруулба гэhэн Косанович гэгшын гэмнэлгые арсажа ядаад Югослави, Албани ба Болгари тушаа өөрынгөө гэмнэлгые дахин дабтаба. Тэрэнэй hүүлээр түрүүлэгшэ—США-гай түлөөлэгшэ Джонсон гэгшэ Греческэ правительствын гомодолые бүгэдэ ниитэ дээрэ зүбшэн хэлсэлгые эхилхын урда тэрэ Нэгэдэмэл нацануудай член бэшэ Албани ба Болгариие энэ гомодолые зүбшэн хэлсэлгэдэ дуунай эрхэгүйгөөр хабаадалсахын тулада уриха гэжэ дурадхаба.

Харюусалгата редакторай орлогшо Д. Д. ЛУБСАНОВ.

Hургуулинуудые паспортизацилга

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор, дунда, 7 жэлэй ба эхин hургуулинуудые паспортизацилга үнгэргэгдэхэ болоhон байна. Тиимэhээ үнгэрэгшэ ноябриин 25-haa эхилэн манай республикын hургуулинуудые паспортизацилга ябуулагдажа захалаа. Энэ хадаа hургуулиин тоо бүридхэлые гаргажа, ажахыень эмхитэй гуримтай болгохын зорилгоор үнгэргэгдэжэ байха юм.

Нүүдэл библиотеканууд

Яруунын аймагай культурно-гэгээрэлэй таhаг (даагшань нүхэр Бурдуковский) Үльдэргын, Эгиттын ба Комсомольско сомонуудай колхозуудта 6 нүүдэл библиотеканууд гаргаба.

Сосново-Озерск сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, Доминиско сомоной «Улаан-туяа» колхозуудта ба Гундинска мяханай совхоздо гурбан нүүдэл библиотеканууды hаяар гаргахань. Эдэ библиотеканууд БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхизургануудай хэрэгые эрхилхэ управленихэhээ абтаhан байха юм.

ШЭНЭ ЛАРЕГУУД НЭЭГДЭБЭ

Байгша оной декабрь гараhанhaa хойшо потребкооперациин системээр Улан-Удэ городой Железнодорожно районда элеэ-хоолой зүйлнүүдые худалдаха хэдэн ларегууд нээгдэhэн байна.

Мүн Бурпотребсоюзай системын артельнүүд үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргаха цехүүдые эмхидхэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Сероводой нэрэмжэтэ артель уралгын ба hургуулиин хэрэгсэлнүүдые гаргаха цехүүд нээгдэбэ.

Кооперативна худалдаа-наймаанай ларегуудаар худалдагдажа байгаа элеэ-хоолой продуктнүүдэй үнэ сэнгүүнь рынокэй сэнтэй жэшэхэдэ хямдаранхай.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора — 23. ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства — 3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта — 4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений — 2-64 (2 зв.).

Н—00770. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000